

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ТИМЧАСОВА
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДГОТОВКИ МОЛОДШОГО СПЕЦІАЛІСТА
ЗА ГАЛУЗЗЮ ЗНАНЬ
0305 — ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО**

Київ 2009

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник Міністра
освіти і науки України

[Handwritten signature]
23/1
Київ 2009 р.

**Тимчасова
освітньо-професійна програма
підготовки молодшого спеціаліста
за галуззю знань
0305 — Економіка і підприємництво**

Київ 2009

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
підготовки молодшого спеціаліста
(у частині розподілу загального часу
за циклами підготовки,
переліку та обсягу нормативних дисциплін)

Освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст
Галузь знань 0305 Економіка і підприємництво

Спеціальності 5.03050201 — «Інформаційна діяльність підприємства»
 5.03050401 — «Економіка підприємства»
 5.03050601 — «Прикладна статистика»
 5.03050701 — «Маркетингова діяльність»
 5.03050702 — «Комерційна діяльність»
 5.03050801 — «Фінанси і кредит»
 5.03050802 — «Оціночна діяльність»
 5.03050901 — «Бухгалтерський облік»

Міністерство освіти і науки України

ПОГОДЖЕНО

Департамент вищої освіти
Я.Я. Болубаш
22.07.2009 р.
М.П.

Інститут інноваційних технологій і змісту
освіти
22.07.2009 р.
М.П.

Голова Науково-методичної комісії
з економіки та підприємництва
А.Ф. Павленко
22.07.2009 р.
М.П.

Керівник закладу-розробника

Ректор Київського національного
економічного університету
ім. Вадима Гетьмана
А.Ф. Павленко
22.07.2009 р.
М.П.

Керівник розробки

Доктор економічних наук, професор,
академік АПН, ректор Київського
національного економічного університету
ім. Вадима Гетьмана
А.Ф. Павленко
22.07.2009 р.
М.П.

Освітньо-професійна програма підготовки молодшого спеціаліста за галуззю знань 0305 — Економіка і підприємництво / кол. авт. під заг. кер. А. Ф. Павленка. — К. : КНЕУ, 2009. — 76, [4] с.

Освітньо-професійну програму підготовки молодшого спеціаліста за галуззю знань 0305 — Економіка і підприємництво розроблено Науково-методичною комісією з економіки і підприємництва Міністерства освіти і науки України та Київським національним економічним університетом імені Вадима Гетьмана. Голова комісії — А. Ф. Павленко, д-р екон. наук, проф., акад. АПН України; заступники голови — С. В. Степаненко, канд. екон. наук, проф.; Т. Є. Оболенська, д-р екон. наук, проф.; А. М. Колот, д-р екон. наук, проф.

У підготовці освітньо-професійної програми брали участь:

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Грешак М.Г., канд. екон. наук, проф.
Данюк В.М., канд. екон. наук, проф.
Кардаш В.Я., канд. екон. наук, проф.
Кужельний М.В., д-р екон. наук, проф.
Манцуров І.Г., д-р екон. наук, проф.
Мороз А.М., д-р екон. наук, проф.
Наливайко А.П., д-р екон. наук, проф.
Поддєрьогін А.М., канд. екон. наук, проф.
Пилипчук В.П., канд. екон. наук, доц.
Шарапов О.Д., канд. техн. наук, проф.

Інститут інноваційних технологій і змісту освіти

Левківський К.М., заступник директора
Коголовець Л.О., начальник відділу змісту і технологій навчання молодших спеціалістів

Навчально-методичний центр «Укоопосвіта»

Войнаш Л.Г., директор
Найчук Л.І., методист вищої категорії

Київський економічний коледж КНЕУ

Марушевська В.І., директор
Волинець О.В., заст. директора

Запорізький гідроенергетичний коледж ЗДІА

Чепрасова Н.П., директор
Куктарова А.А., завідувач відділення

Самбірський технікум економіки та інформатики

Кузьменко В.Я., директор
Бич Ю.Р., завідувач відділення
Дербіна Л.В., завідувач відділення
Касій Л.В., голова циклової комісії

Львівський технічний коледж

Мамрич С.М., директор, канд. пед. наук
Шемелюк Г.О., заст. директора, канд. пед. наук

Черкаський державний бізнес-коледж

Куклін О.В., директор, канд. пед. наук
Павлюк Т.І., заст. директора

Агротехнічний коледж Уманського державного аграрного університету

Яровий М.М., директор
Опалко К.С., завідувач економічним відділенням

Київський коледж інформаційних систем і технологій КНЕУ

Пашковський А.І., директор
Зубченко Н.І., заст. директора

Київський індустріальний коледж

Туманська О.В., директор
Мацько Л.П., викладач-методист
Коломієць Т.А., методист

Навчально-методичний центр підготовки молодшого спеціаліста Міністерства аграрної політики

Хоменко М.П., директор

Київський промислово-економічний коледж НАУ

Анненков В.П., директор, канд. пед. наук
Яровий І.М., завідувач економічним відділенням

Київський коледж нерухомості

Дзюбко В.В., директор
Шевченко Т.М., заст. директора
Ганечко І.Г., викладач
Максимов С.Й., викладач

Лубенський фінансово-економічний коледж ПДАА

Шевчик В.П., завідувач відділення

Житомирський кооперативний коледж бізнесу і права

Кравчук В.П., директор
Паночішена А.В., голова циклової комісії

Черкаський кооперативний економіко-правовий коледж

Зажирко М.П., директор
Дем'яненко Н.І., викладач-методист

Полтавський кооперативний технікум

Іноземцев В.А., директор
Можейко Т.М., викладач-методист

Гусятинський коледж ТДТУ імені Івана Пулюя

Зеленський К.В., директор
Слив'як І.В., голова циклової комісії

Науковий редактор програми *В. М. Данюк*, канд. екон. наук,
професор Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана

ПЕРЕДМОВА

РОЗРОБЛЕНО

Науково-методичною комісією з економіки і підприємництва Міністерства освіти і науки України та Київським національним економічним університетом імені Вадима Гетьмана

ВНЕСЕНО

Науково-методичною комісією з економіки і підприємництва Міністерства освіти і науки України

ЗМІСТ

Передмова	5
Вступ	7
Галузь використання	8
Структура освітньо-професійної програми	8
Нормативна частина освітньо-професійної програми	9
Варіативна частина освітньо-професійної програми	9
Практична підготовка студентів	10
Державна атестація випускників	10
Анотації змісту нормативних дисциплін	28
1. Дисципліни гуманітарної підготовки	28
2. Дисципліни природничо-наукової та загальноекономічної підготовки	32
3. Дисципліни професійної підготовки	38
3.1. Дисципліни спеціальності 5.03050201 — Інформаційна діяльність підприємства	38
3.2. Дисципліни спеціальності 5.03050401 — Економіка підприємства	45
3.3. Дисципліни спеціальності 5.03050601 — Прикладна статистика	50
3.4. Дисципліни спеціальності 5.03050701 — Маркетингова діяльність	55
3.5. Дисципліни спеціальності 5.03050702 — Комерційна діяльність	60
3.6. Дисципліни спеціальності 5.03050801 — Фінанси і кредит	63
3.7. Дисципліни спеціальності 5.03050802 — Оціночна діяльність	68
3.8. Дисципліни спеціальності 5.03050901 — Бухгалтерський облік	72

ВСТУП

Освітньо-професійна програма (ОПП) є нормативним документом, у якому окреслюється нормативний зміст навчання, установлюються вимоги до змісту, обсягу і рівня освітньої та професійної підготовки молодшого спеціаліста за галуззю знань 0305 — Економіка і підприємництво.

Освітньо-професійна програма призначена для:

- розроблення та коригування відповідних навчальних планів і програм навчальних дисциплін;
- розроблення засобів діагностики якості освітньо-професійної підготовки фахівця;
- розроблення вищим навчальним закладом варіативної компоненти ОПП;
- ліцензування та акредитації спеціальностей у вищих навчальних закладах.

ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

Освітньо-професійна програма є обов'язковою для органів управління вищою освітою і вищих навчальних закладів, а також міністерств, відомств, асоціацій, підприємств, організацій різних форм власності, які здійснюють освітню діяльність із підготовки фахівців або використовують фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «**молодший спеціаліст**»

за галуззю знань 0305 — **Економіка і підприємництво**,
освітнього рівня «**неповна вища освіта**»,

з нормативним терміном навчання: **два роки** — для денної форми на основі повної загальної середньої освіти; **три роки** — для денної форми на основі базової загальної середньої освіти.

ОПП установлює:

- нормативний зміст навчання у вищих навчальних закладах, обсяги і рівень його засвоєння у процесі підготовки молодшого спеціаліста;
- перелік нормативних навчальних дисциплін;
- перелік рекомендованих вибіркокових дисциплін;
- форми державної атестації.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Зміст освітньо-професійної програми складається з двох частин: нормативної та варіативної.

Загальний обсяг навчального часу, визначеного на підготовку молодшого спеціаліста, становить 4320 годин. У цю кількість включено затрати часу на всі види і форми навчальної роботи: лекції, семінарські, практичні та лабораторні заняття, тренінги, індивідуально-консультаційна робота, самостійна робота студентів над навчальним матеріалом, підготовка курсових робіт, контрольні заходи.

Розподіл змісту освітньо-професійної програми за циклами дисциплін, критеріями нормативності і вибірковості наведено в табл. 1.

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Нормативна частина ОПП включає перелік нормативних, тобто обов'язкових для вивчення дисциплін, обсяги навчального часу і форми контролю за такими циклами:

— дисципліни гуманітарної підготовки (табл. 2);

— дисципліни природничо-наукової та загальноекономічної підготовки (табл. 3);

— дисципліни професійної підготовки за спеціальностями (табл. 4).

Дисципліни гуманітарної підготовки формують світоглядні, психолого-педагогічні та соціально-комунікативні компетенції випускників.

Дисципліни природничо-наукової та загальноекономічної підготовки забезпечують фундаменталізацію теоретичних знань, формують загальноекономічні компетенції.

Дисципліни професійної підготовки забезпечують теоретичну підготовку та здобуття практичних умінь і навичок за обраною спеціальністю і формують професійні компетенції.

Дисципліни циклу гуманітарної та природничо-наукової і загальноекономічної підготовки за переліком і обсягом годин/кредитів стандартизовано для всіх спеціальностей.

Дисципліни циклу професійної та практичної підготовки диференційовано за спеціальностями.

ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Варіативна частина ОПП призначена для забезпечення індивідуалізації фахової підготовки випускників відповідно до Болонського процесу та світових тенденцій у вищій освіті.

Варіативна частина освітньо-професійної програми включає перелік рекомендованих для вибору вищим навчальним закладом

дисциплін, обсяги навчального часу і форми контролю за такими циклами:

- дисципліни гуманітарної підготовки (табл. 5);
- дисципліни природничо-наукової та загальноекономічної підготовки (табл. 6);
- дисципліни професійної та практичної підготовки за спеціальностями (табл. 7).

Вищим навчальним закладам надається право доповнювати перелік вибіркових дисциплін і формувати варіативну частину навчального плану.

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ

Практична підготовка студентів відбувається у формі виробничої практики на підприємствах, в установах та інших організаціях, які функціонують у нормальному режимі.

Вищий навчальний заклад самостійно розробляє диференційовані за спеціальностями програми виробничої практики. Тривалість виробничої практики — 540 годин (10 тижнів). Скорочення виробничої практики не допускається.

ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ

Державна атестація випускників здійснюється Державною екзаменаційною комісією. На державну атестацію виносяться:

1. Державний екзамен з української мови (за професійним спрямуванням) — для всіх спеціальностей.
2. Комплексний державний екзамен за фахом.

Комплексний державний екзамен за фахом має включати завдання з п'яти нормативних дисциплін циклу професійної підготовки. Рекомендований перелік таких дисциплін наведено у табл. 8.

Присвоєння кваліфікації випускникам здійснює Державна екзаменаційна комісія.

Таблиця 1

**РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
ЗА ЦИКЛАМИ ДИСЦИПЛІН, КРИТЕРІЯМИ
НОРМАТИВНОСТІ І ВИБІРКОВОСТІ**

Цикл дисциплін	Нормативна кількість навчальних годин/кредитів*	У тому числі	
		нормативні дисципліни годин/кредитів	дисципліни за вибором ВНЗ (варіативна компонента) годин/кредитів
Гумантарної підготовки	$\frac{864/24,0/16,0}{20\%}$	$\frac{756/21,0/14,0}{87,5\%}$	$\frac{108/3,0/2,0}{12,5\%}$
Природничо-наукової та загальноосвітньої підготовки	$\frac{864/24,0/16,0}{20\%}$	$\frac{756/21,0/14,0}{87,5\%}$	$\frac{108/3,0/2,0}{12,5\%}$
Професійної та практичної підготовки	$\frac{2592/72,0/48,0}{60\%}$	$\frac{1296/36,0/24,0}{50,0\%}$	$\frac{1296/36,0/24,0}{50,0\%}$ **
Усього	$\frac{4320/120,0/80,0}{100\%}$	$\frac{2808/78,0/52,0}{65,0\%}$	$\frac{1512/42,0/28,0}{35,0\%}$

* Кількість навчальних годин/кредитів визначена для дворічного терміну підготовки фахівців на основі повної загальної середньої освіти. Один кредит ЄCTS дорівнює 36 академічним годинам, національний кредит — 54 годинам.

** У тому числі практична підготовка — 540 годин/15,0/10,0 кредитів.

Таблиця 2

**НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ ЦИКЛУ
ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ**

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
1. Основи філософських знань	54	1,5	1,0	екзамен
2. Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	216	6,0	4,0	екзамен
3. Правознавство	54	1,5	1,0	залік
4. Історія України	54	1,5	1,0	екзамен
5. Соціологія	54	1,5	1,0	залік
6. Українська мова (за професійним спрямуванням)	54	1,5	1,0	екзамен
7. Культурологія	54	1,5	1,0	залік
8. Фізичне виховання	216	6,0	4,0	залік
Усього	756	21,0	14,0	—
Дисципліни за вибором навчального закладу	108	3,0	2,0	—
Разом	864	24,0	16,0	—

Таблиця 3

**НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ ЦИКЛУ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ
ТА ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ЕCTS	національні кредити	
1. Політична економія	108	3,0	2,0	екзамен
2. Вища математика	108	3,0	2,0	екзамен
3. Інформатика і комп'ютерна техніка	108	3,0	2,0	залік
4. Економіка підприємства	108	3,0	2,0	екзамен
5. Фінанси підприємства	54	1,5	1,0	залік
6. Бухгалтерський облік	108	3,0	2,0	залік
7. Статистика	54	1,5	1,0	залік
8. Екологія	54	1,5	1,0	залік
9. Безпека життєдіяльності	54	1,5	1,0	залік
Усього	756	21,0	14,0	—
Дисципліни за вибором навчального закладу	108	3,0	2,0	—
Разом	864	24,0	16,0	—

Таблиця 4

**НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ ЦИКЛУ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ**

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
1. Спеціальність 5.03050201 — Інформаційна діяльність підприємства				
1. Інформаційна діяльність підприємства	144	4,0	2,7	екзамен
2. Планування та організація виробничої діяльності підприємства	108	3,0	2,0	залік
3. Інформаційні системи і технології на підприємстві	162	4,5	3,0	екзамен
4. Нормативна база інформаційної діяльності підприємства	108	3,0	2,0	залік
5. Захист інформації на підприємстві	144	4,0	2,7	екзамен
6. Офісні системи і електронний документообіг	162	4,5	3,0	екзамен
7. Інтернет-технології в інформаційній діяльності	144	4,0	2,7	екзамен
8. Основи алгоритмізації та програмування	162	4,5	3,0	екзамен
9. Електронна комерція	108	3,0	2,0	залік
10. Охорона праці	54	1,5	1,0	залік
Усього	1296	36,0	24,0	—
Дисципліни за вибором навчального закладу, у тому числі практична підготовка	1296	36,0	24,0	—
	540	15,0	10,0	—
Разом	2592	72,0	48,0	—

Продовження табл. 4

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
2. Спеціальність 5.03050401 — Економіка підприємства				
1. Планування та організація діяльності підприємства	216	6,0	4,0	екзамен
2. Фінансовий облік	162	4,5	3,0	екзамен
3. Інформаційні системи і технології на підприємстві	162	4,5	3,0	екзамен
4. Економіка і нормування праці	162	4,5	3,0	екзамен
5. Управління витратами	108	3,0	2,0	екзамен
6. Податкова система	108	3,0	2,0	залік
7. Економічний аналіз	108	3,0	2,0	екзамен
8. Менеджмент	108	3,0	2,0	залік
9. Основи маркетингу	108	3,0	2,0	залік
10. Охорона праці	54	1,5	1,0	залік
Усього	1296	36,0	24,0	—
Дисципліни за вибором навчального закладу, у тому числі практична підготовка	1296	36,0	24,0	—
	540	15,0	10,0	—
Разом	2592	72,0	48,0	—

Продовження табл. 4

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
3. Спеціальність 5.03050601 — Прикладна статистика				
1. Економічна статистика	162	4,5	3,0	екзамен
2. Статистика ринку товарів і послуг	162	4,5	3,0	екзамен
3. Статистика підприємств	162	4,5	3,0	екзамен
4. Статистика сільського господарства	162	4,5	3,0	екзамен
5. Інформаційні системи і технології в статистиці	162	4,5	3,0	екзамен
6. Фінансовий облік	108	3,0	2,0	залік
7. Соціальна і демографічна статистика	108	3,0	2,0	екзамен
8. Статистика ринку праці	108	3,0	2,0	залік
9. Фінансова і банківська статистика	108	3,0	2,0	залік
10. Охорона праці	54	1,5	1,0	залік
Усього	1296	36,0	24,0	—
Дисципліни за вибором навчального закладу, у тому числі практична підготовка	1296	36,0	24,0	—
	540	15,0	10,0	—
Разом	2592	72,0	48,0	—

Продовження табл. 4

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
4. Спеціальність 5.03050701 — Маркетингова діяльність				
1. Маркетинг	216	6,0	4,0	екзамен
2. Розроблення товару	144	4,0	2,7	екзамен
3. Логістика	144	4,0	2,7	екзамен
4. Організація закупівлі та продажу	108	3,0	2,0	залік
5. Ринкові дослідження	144	4,0	2,7	екзамен
6. Комунікаційна діяльність	108	3,0	2,0	екзамен
7. Ціноутворення	108	3,0	2,0	залік
8. Електронна комерція	108	3,0	2,0	залік
9. Інформаційні системи і технології в маркетинговій діяльності	162	4,5	3,0	екзамен
10. Охорона праці	54	1,5	1,0	залік
Усього	1296	36,0	24,0	—
Дисципліни за вибором навчального закладу, у тому числі практична підготовка	1296	36,0	24,0	—
	540	15,0	10,0	—
Разом	2592	72,0	48,0	—

Продовження табл. 4

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
5. Спеціальність 5.03050702 — Комерційна діяльність				
1. Комерційна діяльність	216	6,0	4,0	екзамен
2. Комерційне товарознавство	144	4,0	2,7	екзамен
3. Фінансовий облік	144	4,0	2,7	екзамен
4. Комунікаційна діяльність	108	3,0	2,0	залік
5. Інфраструктура товарного ринку	108	3,0	2,0	залік
6. Ринкові дослідження	144	4,0	2,7	екзамен
7. Підприємницька діяльність	108	3,0	2,0	залік
8. Ціноутворення	108	3,0	2,0	екзамен
9. Інформаційні системи і технології в комерційній діяльності	162	4,5	3,0	екзамен
10. Охорона праці	54	1,5	1,0	залік
Усього	1296	36,0	24,0	—
Дисципліни за вибором навчального закладу, у тому числі практична підготовка	1296	36,0	24,0	—
	540	15,0	10,0	—
Разом	2592	72,0	48,0	—

Продовження табл. 4

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
6. Спеціальність 5.03050801 — Фінанси і кредит				
1. Банківські операції	180	5,0	3,3	екзамен
2. Податкова система	144	4,0	2,7	екзамен
3. Фінанси	144	4,0	2,7	екзамен
4. Гроші та кредит	144	4,0	2,7	екзамен
5. Бюджетна система	108	3,0	2,0	залік
6. Казначейська справа	108	3,0	2,0	залік
7. Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках	144	4,0	2,7	екзамен
8. Страхові послуги	108	3,0	2,0	залік
9. Інформаційні системи і технології у фінансово-кредитних установах	162	4,5	3,0	екзамен
10. Охорона праці	54	1,5	1,0	залік
Усього	1296	36,0	24,0	—
Дисципліни за вибором навчального закладу, у тому числі практична підготовка	1296	36,0	24,0	—
	540	15,0	10,0	—
Разом	2592	72,0	48,0	—

Продовження табл. 4

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
7. Спеціальність 5.03050802 — Оціночна діяльність				
1. Оціночна діяльність	180	5,0	3,3	екзамен
2. Методи і моделі оцінювання	180	5,0	3,3	екзамен
3. Нормативно-правове регулювання оціночної діяльності	162	4,5	3,0	екзамен
4. Податкова система	126	3,5	2,3	екзамен
5. Інфраструктура фінансового ринку	108	3,0	2,0	залік
6. Фінансовий облік	108	3,0	2,0	екзамен
7. Гроші та кредит	108	3,0	2,0	залік
8. Фінанси	108	3,0	2,0	залік
9. Інформаційні системи і технології в оціночній діяльності	162	4,5	3,0	екзамен
10. Охорона праці	54	1,5	1,0	залік
Усього	1296	36,0	24,0	—
Дисципліни за вибором навчального закладу, у тому числі практична підготовка	1296	36,0	24,0	—
	540	15,0	10,0	—
Разом	2592	72,0	48,0	—

Закінчення табл. 4

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
8. Спеціальність 5.03050901 — Бухгалтерський облік				
1. Фінансовий облік	252	7,0	4,7	екзамен
2. Економічний аналіз	108	3,0	2,0	екзамен
3. Інформаційні системи і технології в обліку	162	4,5	3,0	екзамен
4. Облік і звітність у бюджетних установах	144	4,0	2,7	екзамен
5. Контроль і ревізія	108	3,0	2,0	екзамен
6. Податкова система	144	4,0	2,7	екзамен
7. Казначейська справа	108	3,0	2,0	залік
8. Фінанси	108	3,0	2,0	залік
9. Гроші та кредит	108	3,0	2,0	залік
10. Охорона праці	54	1,5	1,0	залік
Усього	1296	36,0	24,0	—
Дисципліни за вибором навчального закладу, у тому числі практична підготовка	1296	36,0	24,0	—
	540	15,0	10,0	—
Разом	2592	72,0	48,0	—

Таблиця 5

**РЕКОМЕНДОВАНІ ВИБІРКОВІ
ДИСЦИПЛІНИ ЦИКЛУ
ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ**

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
1. Психологія	54	1,5	1,0	залік
2. Політологія	54	1,5	1,0	залік
3. Етика	54	1,5	1,0	залік

Таблиця 6

**РЕКОМЕНДОВАНІ ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ
ЦИКЛУ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ
ТА ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
1. Економічний аналіз	54	1,5	1,0	залік
2. Менеджмент	54	1,5	1,0	залік
3. Маркетинг	54	1,5	1,0	залік
4. Фінанси	54	1,5	1,0	залік
5. Національна економіка	54	1,5	1,0	залік

Таблиця 7

**РЕКОМЕНДОВАНІ ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ
ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ**

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
1. Спеціальність 5.03050201 — Інформаційна діяльність підприємства				
1. Державна інформаційна політика	108	3,0	2,0	залік
2. Управління інформаційними ресурсами	108	3,0	2,0	залік
3. Інформаційний бізнес	108	3,0	2,0	залік
4. Рекламно-інформаційна діяльність підприємства	108	3,0	2,0	залік
5. Економічна кібернетика	108	3,0	2,0	залік
6. Ціноутворення	108	3,0	2,0	залік
7. Управління витратами	108	3,0	2,0	залік
2. Спеціальність 5.03050401 — Економіка підприємства				
1. Ціноутворення	108	3,0	2,0	залік
2. Інвестування	108	3,0	2,0	залік
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства	108	3,0	2,0	залік
4. Статистика підприємства	108	3,0	2,0	залік
5. Правове регулювання діяльності підприємства	108	3,0	2,0	залік
6. Економічне обґрунтування управлінських рішень	108	3,0	2,0	залік
7. Фінансове планування	108	3,0	2,0	залік

Продовження табл. 7

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
3. Спеціальність 5.03050601 — Прикладна статистика				
1. Історія статистики	108	3,0	2,0	залік
2. Статистика праці	108	3,0	2,0	залік
3. Податкова статистика	108	3,0	2,0	залік
4. Правова статистика	108	3,0	2,0	залік
5. Міжнародна економічна статистика	108	3,0	2,0	залік
6. АРМ статистика	108	3,0	2,0	залік
7. Бізнес-статистика	108	3,0	2,0	залік
4. Спеціальність 5.03050701 — Маркетингова діяльність				
1. Правове забезпечення маркетингової діяльності	108	3,0	2,0	залік
2. Товарознавство	108	3,0	2,0	залік
3. Маркетингова цінова політика	108	3,0	2,0	залік
4. Реклама і стимулювання продажу	108	3,0	2,0	залік
5. Статистика ринку товарів і послуг	108	3,0	2,0	залік
6. Міжнародний маркетинг	108	3,0	2,0	залік
7. Маркетинг у некомерційній діяльності	108	3,0	2,0	залік

Продовження табл. 7

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
5. Спеціальність 5.03050702 — Комерційна діяльність				
1. Господарське право	108	3,0	2,0	залік
2. Податкова система	108	3,0	2,0	залік
3. Логістика	108	3,0	2,0	залік
4. Планування та організація діяльності підприємства	108	3,0	2,0	залік
5. Товарна політика підприємства	108	3,0	2,0	залік
6. Реклама і стимулювання продажу	108	3,0	2,0	залік
7. Статистика ринку товарів і послуг	108	3,0	2,0	залік
6. Спеціальність 5.03050801 — Фінанси і кредит				
1. Фінансове право	108	3,0	2,0	залік
2. Контроль і ревізія	108	3,0	2,0	залік
3. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання	108	3,0	2,0	залік
4. Аудит підприємницької діяльності	108	3,0	2,0	залік
5. Фінансовий ринок	108	3,0	2,0	залік
6. Ринок цінних паперів	108	3,0	2,0	залік
7. Фінансова статистика	108	3,0	2,0	залік

Закінчення табл. 7

Навчальна дисципліна	Загальний обсяг			Форма контролю
	години	кредити ECTS	національні кредити	
7. Спеціальність 5.03050802 — Оціночна діяльність				
1. Фінансове право	108	3,0	2,0	залік
2. Страхування	108	3,0	2,0	залік
3. Біржова діяльність	108	3,0	2,0	залік
4. Ціноутворення	108	3,0	2,0	залік
5. Оцінювання об'єктів нерухомого майна	108	3,0	2,0	залік
6. Ріелтерська діяльність	108	3,0	2,0	залік
7. Аналіз ринку нерухомості	108	3,0	2,0	залік
8. Спеціальність 5.03050901 — Бухгалтерський облік				
1. Основи аудиту	108	3,0	2,0	залік
2. Бухгалтерська звітність підприємства	108	3,0	2,0	залік
3. Ціноутворення	108	3,0	2,0	залік
4. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання	108	3,0	2,0	залік
5. Основи нормування і оплати праці	108	3,0	2,0	залік
6. Статистика підприємств	108	3,0	2,0	залік
7. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу	108	3,0	2,0	залік

**НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ, ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ (ЗАДАЧІ),
ЯКІ ВКЛЮЧЕНІ ДО БЛЕТІВ КОМПЛЕКСНОГО
ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА ФАХОМ**

Шифр і назва спеціальності	Нормативні дисципліни циклу професійної підготовки
5.03050201 Інформаційна діяльність підприємства	<ol style="list-style-type: none"> Інформаційна діяльність підприємства. Інформаційні системи і технології на підприємстві. Офісні системи і електронний документообіг. Інтернет-технології в інформаційній діяльності. Основи алгоритмізації та програмування
5.03050401 Економіка підприємства	<ol style="list-style-type: none"> Планування та організація діяльності підприємства. Фінансовий облік. Економічний аналіз. Економіка і нормування праці. Управління витратами.
5.03050601 Прикладна статистика	<ol style="list-style-type: none"> Економічна статистика. Статистика підприємств. Статистика сільського господарства. Статистика ринку товарів і послуг. Соціальна і демографічна статистика.
5.03050701 Маркетингова діяльність	<ol style="list-style-type: none"> Маркетинг. Розроблення товару. Логістика. Ринкові дослідження. Комунікаційна діяльність.
5.03050702 Комерційна діяльність	<ol style="list-style-type: none"> Комерційна діяльність. Комерційне товаровознавство. Фінансовий облік. Ціноутворення. Ринкові дослідження.
5.03050801 Фінанси і кредит	<ol style="list-style-type: none"> Банківські операції. Податкова система. Бюджетна система. Фінанси. Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках.
5.03050802 Оціночна діяльність	<ol style="list-style-type: none"> Оціночна діяльність. Методи і моделі оцінювання. Нормативно-правове регулювання оціночної діяльності. Податкова система. Фінансовий облік.
5.03050901 Бухгалтерський облік	<ol style="list-style-type: none"> Фінансовий облік. Економічний аналіз. Облік і звітність у бюджетних установах. Контроль і ревізія. Податкова система.

АНОТАЦІЇ ЗМІСТУ НОРМАТИВНИХ ДИСЦИПЛІН

1. ДИСЦИПЛІНИ ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ

1.1. ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАТЬ

Мета: надання знань з філософії як вищого теоретичного рівня світогляду, що віддзеркалює сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їх взаємодії.

Завдання: ознайомлення з кращими зразками філософського знання; формування вмінь самостійно критично мислити під час аналізу суперечливих явищ суспільного життя насамперед у сфері економіки.

Предмет: світ загалом у його найбільш загальних закономірностях з позицій відносин «людина — світ».

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет і система філософії.
2. Філософія Стародавнього світу.
3. Філософія Середніх віків та доби Відродження.
4. Філософія Нового часу та Просвітництва.
5. Німецька класична філософія.
6. Сучасна філософія.
7. Українська філософія.
8. Проблеми онтології.
9. Проблеми гносеології.
10. Проблеми соціальної філософії.

1.2. ІНОЗЕМНА МОВА

(за професійним спрямуванням)

Мета: формування необхідної комунікативної спроможності у сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах.

Завдання: набуття навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами; користування усним монологічним і діалогічним мовленням у межах побутової, суспільно-політичної та фахової тематики; перекладу з іноземної мови на рідну текстів загальноекономічного характеру.

Предмет: лексика, граматики і фонетика іноземної мови.

Зміст дисципліни розкривається в розділах програми:

1. Фонетичні норми іноземної мови.
2. Нормативна граматики іноземної мови.

3. Аудіювання та мовлення.
4. Читання.
5. Лексичний мінімум: 1100 лексичних одиниць.
 - Категорії буття.
 - Географічні, демографічні, економічні та політичні дані країни світу, мова якої вивчається, та України.
 - Лексика професійного спілкування.
 - Лексика ділових контактів.
 - Особливості діалогу професійно орієнтованого характеру.
6. Мовленнєвий етикет спілкування.
7. Елементи усного та письмового перекладу інформації з іноземної мови.
8. Ділове листування.
9. Професійно орієнтовані джерела.
10. Електронні іншомовні джерела.

1.3. ПРАВОЗНАВСТВО

Мета: формування системи знань з основ теорії держави і права; засвоєння методів правового регулювання економіки; з'ясування засад юридичного забезпечення підприємницької та господарської діяльності.

Завдання: формування правової свідомості та правової культури; з'ясування проблем становлення державності та правової системи України, демократичної держави соціально-правового спрямування; ознайомлення з механізмом захисту прав і свобод людини і громадянина, формування вмінь користування нормативно-правовими актами.

Предмет: правові відносини у суспільстві.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Основи теорії держави і права.
2. Конституційне право України.
3. Адміністративне право.
4. Фінансове право.
5. Банківське право.
6. Цивільне право.
7. Трудове право.
8. Кримінальне право.
9. Судові та правоохоронні органи України.
10. Вирішення господарських спорів.

1.4. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Мета: надання знань про сутність соціально-політичних процесів, що відбувалися в минулому і відбуваються в сучасній Україні, їх об'єктивну зумовленість, взаємозв'язки та взаємозалежності.

Завдання: вироблення вмінь аналізувати й оцінювати явища політичного розвитку українського суспільства в контексті світової історії, зіставляти історичні процеси з епохами; формування свідомості громадянина і патріота України.

Предмет: історична діяльність і суспільне життя українського народу в соціально-політичній та державотворчій сферах суспільства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Історичні передумови формування української державності.
2. Київська Русь, її суспільно-політичний розвиток.
3. Українські землі у складі іноземних держав. Виникнення українського козацтва (кінець XIV—XVII ст.).
4. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького (середина XVII ст.).
5. Занепад Української козацької держави. «Велика Руїна» (друга пол. XVII ст.).
6. Гетьманщина у складі Російської імперії. Остаточна ліквідація української державності (кінець XVII—XVIII ст.).
7. Суспільний розвиток українських земель у складі Російської та Австрійської імперій у XIX ст.
8. Україна на початку XX ст. Український національно-визвольний рух і державотворчі процеси у 1917—1921 рр.
9. Україна в складі СРСР (1922—1939 рр.).
10. Україна в роки Другої світової війни (1939—1945 рр.).
11. Суспільний розвиток України у повоєнний період і в умовах «відлиги» (друга пол. 1940-х—1985 рр.).
12. Суспільно-політичний розвиток України в умовах незалежності.

1.5. СОЦІОЛОГІЯ

Мета: формування системи знань про основні поняття соціології; усвідомлення сутності соціального життя та соціальної структури суспільства; набуття навичок аналізу соціальних явищ і процесів.

Завдання: опанування сутністю і змістом соціологічної науки, набуття навичок соціальної діяльності та поведінки.

Предмет: соціальні відносини і процеси в суспільстві.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Соціологія як наука, її предмет і методи.
2. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.

3. Особистість у системі соціальних зв'язків.
4. Соціологія культури.
5. Соціологія політики.
6. Економічна соціологія.
7. Соціологія праці та управління.
8. Соціологія релігії.
9. Соціологія конфлікту.
10. Соціологія молоді та сім'ї.
11. Організація соціологічних досліджень.

1.6. УКРАЇНСЬКА МОВА (за професійним спрямуванням)

Мета: формування системи знань зі специфіки української професійної мови, фахової термінології як основи професійної мови та стилістики службових документів.

Завдання: вивчення теоретичних засад нормативності української літературної мови, вироблення навичок правильного використання різних мовних засобів залежно від сфери і мети спілкування, складання ділових паперів, усного і писемного фахового мовлення, роботи з діловими текстами.

Предмет: лексика, фразеологія, лексикографія, синтаксис.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Українська літературна мова та її стилі.
2. Українська орфографія.
3. Лексичний склад української літературної мови, його застосування в ділових документах.
4. Українська фразеологія ділової мови.
5. Українська морфологія та її застосування у ділових документах.
6. Синтаксичні засоби, їх місце в ділових паперах.
7. Українська пунктуація.

1.7. КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Мета: формування системи знань з культурології, етики та естетики, уявлень про форми, види культури й механізми соціокультурної регуляції життєдіяльності суспільства.

Завдання: вивчення сутності, форм і тенденцій розвитку культури, загальнотеоретичних засад культурології, етики та естетики, механізмів соціокультурної динаміки, характерних рис української культури на сучасному етапі розвитку суспільства; набуття вмінь та навичок етичного, естетичного та загальнокультурологічного аналізу.

Предмет: соціокультурна регуляція життєдіяльності суспільства, моральні та естетичні аспекти світогляду сучасної людини.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Культурологія як навчальна дисципліна та її категорії.
2. Історична типологізація культури та характеристика її основних типів.
3. Інформаційно-знакове розуміння культури.
4. Динаміка культури.
5. Сучасний етап і тенденції розвитку української культури.
6. Особистість у світі культури.
7. Естетика як наука та її основні категорії.
8. Художня культура.
9. Етичний вимір культури.

1.8. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Мета: формування фізичної культури особистості, здатної самостійно організувати і вести здоровий спосіб життя.

Завдання: вивчення засад здорового способу життя; виховання потреби у фізичному самовдосконаленні; набуття спортивно-технічних умінь і навичок та формування навичок самоконтролю в процесі фізичного вдосконалення.

Предмет: організація фізичного виховання як компоненти здорового способу життя.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Основи здорового способу життя.
2. Методи оцінювання стану фізичного здоров'я студентів.
3. Теоретично-методичні основи оздоровчого тренування.
4. Підготовчо-відновлювальні форми фізичної активності.
5. Методика підвищення функціональних можливостей і рівня фізичного стану організму.
6. Основи техніки фізичних вправ.

2. ДИСЦИПЛІНИ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

2.1. ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ

Мета: формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва, проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і шляхи забезпечення суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях.

Завдання: вивчення загальних засад економічного життя суспільства, закономірностей розвитку економічної системи, механізму дії економічних законів і використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначення принципів рис основних соціально-економічних систем і напрямів їх еволюції.

Предмет: економічні відносини в їх єдності з продуктивними силами, політичними, ідеологічними, національними та іншими інститутами суспільства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Політична економія як фундаментальна суспільна наука.
2. Виробництво і його основні чинники. Суспільний продукт.
3. Економічні потреби суспільства і роль виробництва в їх задоволенні.
4. Економіка суспільства як сукупність видів економічної діяльності.
5. Відносини власності в економічному житті суспільства.
6. Товарне виробництво і товарно-грошові відносини.
7. Загальні основи ринку. Суб'єкти ринкової економіки.
8. Змішана економіка та її типи.
9. Суспільний продукт і його форми. Національний дохід.
10. Економічне зростання і його чинники.
11. Розподіл національного доходу. Споживання, заощадження і добробут людини.
12. Міжнародна економіка та її роль у зростанні добробуту людської спільноти світу.

2.2. ВИЩА МАТЕМАТИКА

Мета: засвоєння базових математичних знань.

Завдання: застосування математичних знань у процесі розв'язання економічних задач, побудови економіко-математичних моделей; розвиток аналітичного мислення.

Предмет: загальні математичні закони.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Елементи теорії матриць і визначників.
2. Загальна теорія систем лінійних рівнянь.
3. Лінії на площині.
4. Криві другого порядку.
5. Границі функції.
6. Неперервність функції.
7. Похідна функції.
8. Диференціал функції однієї змінної.

9. Основні теореми диференціального числення.
10. Диференційованість функції багатьох змінних.
11. Дослідження функції багатьох змінних на екстремум, умовний екстремум.
12. Невизначений інтеграл.
13. Визначений інтеграл.
14. Диференціальні рівняння 1-го порядку.

2.3. ІНФОРМАТИКА І КОМП'ЮТЕРНА ТЕХНІКА

Мета: формування знань, умінь і навичок використання засобів сучасних інформаційних технологій; формування навичок роботи у локальних і глобальних комп'ютерних мережах.

Завдання: вивчення теоретичних основ інформатики; загальних принципів побудови сучасної комп'ютерної техніки; використання системного та прикладного програмного забезпечення в інформаційних системах; набуття практичних навичок застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

Предмет: система засобів автоматизації інформаційних процесів.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Теоретичні основи інформації.
2. Структура інформаційної системи.
3. Архітектура персонального комп'ютера.
4. Комп'ютерні мережі та Інтернет.
5. Організація програмного забезпечення комп'ютера.
6. Операційні системи.
7. Сервісне програмне забезпечення.
8. Прикладне програмне забезпечення.
9. Текстові та графічні редактори.
10. Табличні процесори.
11. Системи управління базами даних.
12. Експертні і навчальні системи.

2.4. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Мета: надання теоретичних знань і практичних навичок з прикладної економіки, організації та результативності господарювання на рівні первинної ланки суспільного виробництва.

Завдання: вивчення теорії та практики діяльності підприємства, управління ним у конкурентному середовищі; формування вмінь ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського

потенціалу; забезпечення розширеного самовідтворення на основі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку суб'єкта підприємництва.

Предмет: закономірності функціонування і розвитку підприємства в ринкових умовах.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Підприємство в сучасній системі господарювання.
2. Трудові ресурси.
3. Капітал, виробничі фонди та нематеріальні ресурси.
4. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства.
5. Система планування на підприємстві.
6. Організація виробництва та його обслуговування.
7. Продукція: сутність, різновиди і конкурентоспроможність.
8. Витрати підприємства.
9. Результативність діяльності підприємства.
10. Антикризова діяльність підприємства.

2.5. ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

Мета: формування системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств.

Завдання: вивчення сутності й функцій фінансів підприємств, фінансових ресурсів і джерел їх формування; організації фінансів підприємств; набуття навиків фінансових розрахунків; оволодіння методами фінансового планування, оцінювання фінансового стану підприємства.

Предмет: фінансово-економічні відносини суб'єктів господарювання.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутність і основи організації фінансів підприємств.
2. Організація грошових розрахунків підприємств.
3. Формування і використання прибутку.
4. Оподаткування підприємств.
5. Оборотні кошти та їх організація на підприємствах.
6. Кредитування підприємств.
7. Оцінювання фінансового стану підприємств.
8. Фінансове планування на підприємствах.

2.6. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Мета: формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Завдання: вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

Предмет: загальна теорія бухгалтерського обліку.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації.
2. Предмет і метод бухгалтерського обліку.
3. Бухгалтерський баланс.
4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.
5. Первинне спостереження, документація та інвентаризація.
6. План рахунків бухгалтерського обліку.
7. Форми бухгалтерського обліку.
8. Облік господарських процесів.
9. Основи бухгалтерської звітності.

2.7. СТАТИСТИКА

Мета: надання знань про методи збирання, оброблення та аналізу інформації стосовно соціально-економічних явищ і процесів.

Завдання: вивчення організації статистичних спостережень, методик розрахунків показників статистичного аналізу соціально-економічних явищ і процесів.

Предмет: масові явища і процеси в економіці, закономірності їх формування та розвитку.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет і методологічна база статистики.
2. Статистичне спостереження.
3. Зведення і групування статистичних даних.
4. Абсолютні та відносні величини.
5. Середні величини та показники варіації.
6. Ряди динаміки.
7. Індeksi.
8. Статистика продукції.
9. Статистика чисельності та продуктивності персоналу.
10. Статистика ефективності виробництва.

2.8. ЕКОЛОГІЯ

Мета: надання знань про основні закономірності взаємодії людини, суспільства і природи; формування екологічного мислення та екологічної свідомості людини.

Завдання: вивчення механізму управління процесами природокористування та охорони довкілля, специфіки використання адміністративних, правових, економічних і виховних важелів впливу на природокористувачів.

Предмет: механізми управління процесами природокористування та охорони природи.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет, метод і завдання екології.
2. Розвиток продуктивних сил та антропогенний вплив на довкілля.
3. Господарський механізм управління природокористуванням.
4. Правове регулювання охорони природного середовища.
5. Економічні методи управління природокористуванням і охороною природного середовища.
6. Організація раціонального природокористування та охорони природного середовища.
7. Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони природного середовища.

2.9. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Мета: формування системи знань щодо збереження здоров'я людини в умовах впливу негативних факторів середовища мешкання і праці.

Завдання: вивчення суті та ознак негативних факторів, характерних для середовища повсякденної діяльності людини, набуття практичних навичок запобігання та захисту людини від їх впливу.

Предмет: негативна дія на людину шкідливих, небезпечних та уражаючих факторів природного та антропогенного характеру.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Нормативно-правове регулювання безпеки життєдіяльності людини.
2. Джерела небезпеки для людини.
3. Захист людини від впливу шкідливих, небезпечних та уражаючих факторів природного характеру.
4. Захист людини від впливу шкідливих, небезпечних та уражаючих факторів техногенного характеру.
5. Захист людини від несприятливих факторів соціально-політичного характеру.
6. Захист людини від впливу негативних факторів середовища повсякденної діяльності.

3. ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

3.1. ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 5.03050201 — ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

3.1.1. Інформаційна діяльність підприємства

Мета: формування у студентів необхідних теоретичних знань і практичних навичок з питань організації та управління інформаційною діяльністю суб'єктів господарювання.

Завдання: вивчення принципів і методів організації інформаційної діяльності на підприємстві; підходів до організації інформаційно-обчислювального обслуговування бізнес-підрозділів і органів управління; виявлення резервів підвищення ефективності діяльності інформаційних служб.

Предмет: процеси інформаційної діяльності на підприємстві та методи їх організації.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутність, завдання і види інформаційної діяльності на підприємстві.
2. Інформаційні потоки та інформаційні потреби структурних підрозділів.
3. Формування технологічного середовища інформаційних систем на підприємстві.
4. Інформаційна служба та її місце в організаційній структурі підприємства.
5. Організаційно-управлінська структура інформаційної служби.
6. Особливості управління персоналом у сфері інформатизації.
7. Стандарти в інформаційній діяльності підприємства.
8. Сервісно-орієнтований підхід і функціональні напрями діяльності інформаційної служби підприємств.
9. Управління процесами інформаційного обслуговування користувачів.
10. Організація надання послуг інформаційною службою (Service Delivery).
11. Процеси підтримки інформаційних послуг (Service Support).
12. Технічна підтримка користувачів (Service Desk).
13. Взаємодія інформаційної служби з користувачами.
14. Процеси управління інформаційною безпекою.
15. Засоби автоматизації управління інформаційною службою.
16. Економічні аспекти інформаційної діяльності підприємства.

3.1.2. Планування та організація виробничої діяльності підприємства

Мета: формування теоретичних знань і практичних навичок з методики планування, раціональної організації та підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства.

Завдання: вивчення теорії та методики внутрішньовиробничого планування і організації виробництва; освоєння методів розрахунків техніко-економічних показників діяльності підприємства та його підрозділів; набуття вмінь і первинних навичок економічних обґрунтувань планових і організаційних рішень.

Предмет: методи і процеси планування та організації виробничої діяльності підприємства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутність і організаційно-методичні основи планування діяльності підприємства.
2. Планування реалізації продукції.
3. Виробнича програма підприємства та її обґрунтування.
4. Оперативно-календарне планування та регулювання виробництва.
5. Планування матеріально-технічного забезпечення діяльності підприємства.
6. Планування персоналу і оплати праці.
7. Планування витрат.
8. Планування фінансів.
9. Організаційні основи виробництва.
10. Виробничий процес і організаційні типи виробництва.
11. Організація виробничого процесу у часі та просторі.
12. Методи організації виробництва.
13. Організація трудових процесів і робочих місць.
14. Організаційно-виробниче забезпечення конкурентоспроможності продукції.
15. Комплексна підготовка виробництва нової продукції.

3.1.3. Інформаційні системи і технології на підприємстві

Мета: формування теоретичних знань і вмінь щодо створення та функціонування інформаційних систем і технологій в управлінні підприємствами.

Завдання: вивчення побудови і функціонування інформаційних систем і технологій на підприємствах, нормативної бази, сучасних підходів до їх проектування і впровадження.

Предмет: внутрішня і зовнішня інформація, що використовується для управління підприємствами.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Інформаційні системи і технології, їх роль в управлінні економікою.
2. Економічна інформація і засоби її формалізованого опису.
3. Організація позамашинної інформаційної бази.
4. Організація машинної інформаційної бази.
5. Створення комп'ютерних технологій.
6. Режим роботи ЕОМ.
7. Створення і функціонування інформаційних систем.
8. Еволюція моделей управління підприємствами в інформаційних системах.
9. Автоматизація управління проектами на підприємствах.
10. Автоматизація процесів бізнес-планування, інвестиційних проектів і стратегічного оцінювання бізнесу.
11. Автоматизація процесів підтримки прийняття рішень на підприємствах.
12. Інтегровані інформаційні системи управління підприємством.

3.1.4. Нормативна база інформаційної діяльності підприємства

Мета: формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок використання норм інформаційного права.

Завдання: формування професійних знань з основ правового регулювання соціальних інформаційних відносин та застосування норм інформаційного права у практичній діяльності.

Предмет: правові відносини у сфері інформаційної діяльності підприємства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Інформаційне суспільство: поняття, позитивні і негативні сторони.
2. Інформаційна сфера як об'єкт правового регулювання.
3. Поняття інформаційного права, його суб'єкти й об'єкти, предмет і метод.
4. Інформаційне законодавство в Україні.
5. Міжнародне інформаційне право.
6. Інформаційна безпека як об'єкт інформаційного права.
7. Право на пошук, одержання і застосування інформації.
8. Інформаційні аспекти інтелектуальної власності.

9. Правове регулювання відносин щодо формування й використання інформаційних ресурсів.

10. Правове регулювання використання інформації, що становить комерційну і державну таємницю.

11. Правове регулювання процесів створення й застосування інформаційних систем, технологій і засобів їхнього забезпечення.

12. Відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері.

3.1.5. Захист інформації на підприємстві

Мета: формування знань щодо сучасних засобів захисту інформації, інформаційно-обчислювальних і телекомунікаційних систем; аналізу і класифікації загроз інформаційній системі підприємства; використання стандартів криптографічного захисту систем оброблення інформації.

Завдання: отримання теоретичних знань і практичних навичок щодо можливих загроз інформації; визначення основних різновидів впливу на інформацію; засобів протидії дестабілізуючим загрозам та умов їх використання.

Предмет: принципи побудови сучасних систем захисту інформації.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Безпека інформації на підприємстві: сутність, значення і завдання.

2. Нормативно-правові аспекти захисту інформації.

3. Інформаційна система підприємства як об'єкт захисту.

4. Класифікація загроз інформації на підприємстві.

5. Захист об'єктів інформаційної системи.

6. Технічний захист інформації.

7. Криптографічні методи захисту інформації.

8. Парольні системи захисту для операційних систем.

9. Захист від шкідливих програм.

10. Архівація даних і сховищ та їх захист.

11. Основні елементи онлайн-безпеки.

12. Управління системою захисту інформації.

3.1.6. Офісні системи і електронний документообіг

Мета: формування знань щодо організації безпаперової технології управління економічними системами через використання засобів автоматизації складання і введення електронних документів, документообігу та бізнес-процесів, контролю за виконанням, аналізу і вдосконалення.

Завдання: вивчення методів складання документів, що відображають управлінські рішення; набуття вмінь перетворювати паперові документи в електронну форму, вводити їх в електронний архів, організувати атрибутивний і змістовний пошук документів і формувати звіти про роботу системи.

Предмет: принципи функціонування систем електронного документообігу.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет, завдання і структура навчальної дисципліни.
2. Документообіг, його основні етапи та організація.
3. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації.
4. Електронний документообіг і концепція електронного офісу.
5. Автоматизація складання електронних документів.
6. Автоматизація процесів введення вхідних документів.
7. Систематизація та архівне зберігання документів в електронній формі.
8. Технології пошуку документальної інформації.
9. Організація системи електронного документообігу.
10. Офісні системи класу «docflow».
11. Системи комплексної автоматизації документообігу.
12. Захист інформації в системах електронного документообігу.

3.1.7. Інтернет-технології в інформаційній діяльності

Мета: формування знань про можливості використання глобальної електронної мережі, пошуку необхідної інформації та обміну інформацією в ділових контактах.

Завдання: вивчення теоретичних і практичних питань щодо побудови мережі Інтернет, методів підключення і використання різних пошукових програмних засобів, побудови особистих веб-сайтів, організації статичних і динамічних веб-сторінок.

Предмет: принципи побудови інтернет-середовища і методи роботи.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Основні поняття і терміни дисципліни.
2. Інтернет як ієрархія мереж.
3. Доступ користувачів в Інтернет.
4. Основні протоколи Інтернет.

5. Пошук інформації в Інтернет.
6. Основні служби Інтернет.
7. Інтерент і World Wide Web.
8. Електронна пошта і Telnet.
9. Технології створення веб-сайтів.
10. Основи HTML.
11. Мобільний Інтернет.
12. Безпека в Інтернет.

3.1.8. Основи алгоритмізації та програмування

Мета: формування у студентів знань про підходи до розроблення комп'ютерної програми; сучасні інструментальні засоби програмування; життєвий цикл програмного забезпечення; методи оцінювання якості програмного забезпечення.

Завдання: вивчення теоретичних основ програмування, методів розроблення алгоритмів і програм та їх удосконалення, застосування сучасних засобів програмного забезпечення.

Предмет: принципи розроблення програмного забезпечення.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Основні поняття і терміни дисципліни.
2. Алгоритми та їх властивості.
3. Форми та засоби представлення алгоритмів.
4. Типи алгоритмічних процесів.
5. Характеристика сучасних інструментальних засобів.
6. Середовище розроблення прикладних програм Delphi.
7. Основи структурного програмування.
8. Лінійні, розгалужені та циклічні конструкції.
9. Оброблення масивів даних і файлів.
10. Основи об'єктивно-орієнтованого програмування.
11. Поняття наслідування, поліморфізму, інкапсуляції та абстракції.
12. Тестування програмного забезпечення.

3.1.9. Електронна комерція

Мета: надання теоретичних і практичних знань щодо виконання ділових операцій та угод з використанням електронних засобів.

Завдання: вивчення теоретичних і практичних засад електронної комерції, типів електронних платежів, методів захисту

інформації; набуття вмінь оцінювати стан електронної торгівлі з метою створення стратегічних конкурентних переваг для організації.

Предмет: бізнес в Інтернеті.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Основні поняття електронної комерції.
2. Маркетинг в електронній комерції.
3. Реклама в електронній комерції та її ефективність.
4. Платіжні та фінансові системи в Інтернет.
5. Безпека і захист інформації в електронній комерції.
6. Електронний ринок на базі Інтернет.
7. Електронна підтримка споживачів.
8. Тактичні прийоми електронної комерції.
9. Перспективи електронної комерції.
10. Віртуальні підприємства.
11. Нові інформаційні технології в комерційній діяльності.

3.1.10. Охорона праці

Мета: формування системи знань з правових, економічних і організаційних питань створення безпечних умов праці, захисту людини на виробництві.

Завдання: вивчення правової і нормативної бази охорони праці в Україні, впливу виробничого середовища на людину, класифікації умов праці, організаційних та економічних аспектів охорони праці; набуття навичок аналізу й оцінювання стану охорони праці на підприємстві.

Предмет: організація захисту здоров'я і життя працівників на виробництві.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Виробниче середовище і його вплив на людину.
2. Державне управління охороною праці в Україні.
3. Нормативно-правове регулювання охорони праці.
4. Управління охороною праці на виробництві.
5. Умови праці на виробництві, їх класифікація і нормування.
6. Виробничі шкідливості й методи захисту людини від їх негативного впливу.
7. Аналіз і профілактика профзахворювань і виробничого травматизму.
8. Правила охорони праці під час експлуатації ЕОМ.
9. Економічні аспекти охорони праці.

3.2. ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 5.03050401 — ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

3.2.1. Планування та організація діяльності підприємства

Мета: формування теоретичних знань і практичних навичок з методики планування, раціональної організації та підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства.

Завдання: вивчення теорії та методики внутрішньовиробничого планування й організації виробництва; освоєння методів розрахунків техніко-економічних показників діяльності підприємства та його підрозділів; набуття вмінь і первинних навичок економічного обґрунтування планових і організаційних рішень.

Предмет: методи і процеси планування та організації виробничої діяльності підприємства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутність і організаційно методичні основи планування діяльності підприємства.
2. Планування збуту продукції.
3. Виробнича програма підприємства.
4. Оперативно-календарне планування та регулювання виробництва.
5. Обґрунтування виробничої програми виробничою потужністю.
6. Планування матеріально-технічного забезпечення діяльності підприємства.
7. Планування персоналу й оплати праці.
8. Планування витрат.
9. Планування фінансів.
10. Організаційні основи виробництва.
11. Виробничий процес і організаційні типи виробництва.
12. Організація виробничого процесу у часі та просторі.
13. Методи організації виробництва.
14. Організація потокового та автоматизованого виробництва.
15. Організація трудових процесів і робочих місць.
16. Організація обслуговування виробничого процесу.
17. Організаційно-виробниче забезпечення конкурентоспроможності продукції.
18. Комплексна підготовка виробництва нової продукції.

3.2.2. Фінансовий облік

Мета: формування знань з організації та методології ведення фінансового обліку в організаціях.

Завдання: вивчення раціональних методів фінансового обліку в ринкових умовах господарювання, правильного відображення господарських операцій на рахунках фінансового обліку, внесення записів до облікових реєстрів, формування навичок використання фінансової звітності для контролю та аналізу господарської діяльності.

Предмет: нормативна база і методика фінансового обліку господарських операцій.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Основи побудови фінансового обліку.
2. Облік грошових коштів.
3. Облік дебіторської заборгованості.
4. Облік основних засобів і нематеріальних активів.
5. Облік поточних і довгострокових фінансових інвестицій.
6. Облік виробничих запасів.
7. Облік витрат виробництва і готової продукції.
8. Облік короткострокових і довгострокових зобов'язань.
9. Облік праці, її оплати і відрахувань на соціальне страхування.
10. Облік доходів і фінансових результатів діяльності підприємства.
11. Облік власного капіталу та забезпечення майбутніх витрат і платежів.
12. Фінансова звітність підприємства.

3.2.3. Інформаційні системи і технології на підприємстві

(Див. підрозд. 3.1.3)

3.2.4. Економіка і нормування праці

Мета: формування системи теоретичних і практичних знань про категорії, поняття, механізми забезпечення оптимальної ефективності праці та регулювання трудових відносин на мікрорівні.

Завдання: висвітлення теоретико-методологічних і соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці; формування у студентів практичних навичок з організації та нормування праці, регулювання відносин у соціально-трудої сфері.

Предмет: система організаційно-економічних взаємовідносин між працівниками в процесі спільної трудової діяльності; трива-

лість трудових процесів у часі в конкретних організаційно-виробничих умовах.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Об'єкт, предмет, завдання і методологічні основи економіки праці.
2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства.
3. Відносини зайнятості та безробіття.
4. Внутрішній ринок праці організації.
5. Регулювання організаційно-економічних відносин в організації.
6. Сутність, значення й об'єкти нормування праці.
7. Аналіз трудового процесу і витрат робочого часу.
8. Нормативи і норми затрат праці.
9. Методи нормування і способи встановлення норм праці.
10. Продуктивність і ефективність праці.
11. Аналіз і планування праці на підприємстві.
12. Витрати на персонал і заробітна плата.
13. Тарифне нормування заробітної плати.
14. Планування соціального розвитку організації.
15. Аналіз, звітність і аудит у сфері праці.

3.2.5. Управління витратами

Мета: набуття знання про закономірності формування витрат для мінімізації їх рівня та обґрунтування оптимальних господарських рішень на підприємстві.

Завдання: засвоєння методів управління витратами, набуття вмінь і навичок планувати витрати центрів відповідальності, складати гнучкі кошториси, оцінювати діяльність центрів відповідальності за критерієм витрат; оволодіння методами калькулювання, цільового формування, структурного аналізу та зниження витрат.

Предмет: формування витрат на підприємстві.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутнісна характеристика витрат.
2. Закономірності та чинники формування витрат.
3. Управління витратами.
4. Формування витрат за місцями і центрами відповідальності.
5. Собівартість продукції і калькулювання.
6. Контроль витрат і стимулювання економії ресурсів.
7. Аналіз системи «витрати—випуск—прибуток» як інструмент обґрунтування виробничо-маркетингових рішень.

8. Методи цільового формування, структурного аналізу та зниження витрат.

9. Адаптація операційної системи до зміни її завантаження за критерієм витрат.

10. Мінімізація витрат на створення і зберігання виробничих запасів.

3.2.6. Податкова система

Мета: вивчення фінансових відносин, пов'язаних із примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості національного продукту із метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

Завдання: засвоєння теоретичних та організаційних засад податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними і фізичними особами, альтернативних систем оподаткування.

Предмет: організація справляння податків і обов'язкових платежів в Україні.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Засади організації податкової системи України.
2. Податок на додану вартість.
3. Акцизний збір і мито.
4. Податок на прибуток підприємств.
5. Фіксований сільськогосподарський прибуток.
6. Податок з доходів фізичних осіб.
7. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємства.
8. Плата за землю.
9. Плата за ресурси та послуги.
10. Збори до фондів державного соціального страхування.
11. Інші податки.
12. Розвиток податкової системи України.

3.2.7. Економічний аналіз

Мета: засвоєння знань про системне оцінювання діяльності організацій, виявлення внутрішніх резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Завдання: вивчення сучасних методик економічного аналізу із застосуванням математичних і статистичних прийомів та методів.

Предмет: виробнича і фінансово-господарська діяльність організацій.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет і види економічного аналізу.
2. Методичні прийоми економічного аналізу.
3. Методика факторного аналізу.
4. Інформаційна база та організація економічного аналізу.
5. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг.
6. Аналіз ресурсозабезпечення підприємства та оцінювання ефективності використання ресурсів.
7. Аналіз витрат на виробництво продукції.
8. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.
9. Аналітичне обґрунтування виробничої програми та оцінювання її виконання.
10. Аналіз реалізації продукції та виконання договірних зобов'язань.

3.2.8. Менеджмент

Мета: формування системи базових знань у сфері менеджменту, усвідомлення концептуальних засад системного управління організаціями.

Завдання: вивчення основних категорій науки управління, функцій управління і процесів прийняття управлінських рішень, методів використання базових інструментів управління організаціями.

Предмет: система управління організацією.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Поняття і сутність менеджменту.
2. Організація як об'єкт управління.
3. Прийняття управлінських рішень.
4. Планування в організації.
5. Організація як функція управління.
6. Мотивація.
7. Управлінський контроль.
8. Лідерство.
9. Управління конфліктами та стресами.
10. Ефективність управління.

3.2.9. Основи маркетингу

Мета: формування системи знань щодо базових категорій маркетингу, його принципів і методів, головних інструментів і технологій вивчення ринку та організації маркетингової діяльності.

Завдання: вивчення основних понять, систем і алгоритмів маркетингу; набуття практичних навичок розв'язання конкретних

маркетингових завдань; формування вмінь творчого пошуку резервів удосконалення маркетингової діяльності підприємства.

Предмет: процеси і методи вивчення та задоволення потреб споживачів як пріоритетних суб'єктів ринку.

Зміст дисципліни розкривається у темах:

1. Сутність маркетингу і його сучасна концепція.
2. Класифікація маркетингу та його основні категорії.
3. Маркетингові дослідження.
4. Сегментація та позиціонування на ринку.
5. Маркетингова товарна політика.
6. Маркетингова цінова політика.
7. Маркетингова політика розподілу.
8. Маркетингова політика комунікацій.
9. Організація і контроль маркетингової діяльності підприємства.

3.2.10. Охорона праці

(Див. підрозд. 3.1.10)

3.3. ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 5.03050601 — ПРИКЛАДНА СТАТИСТИКА

3.3.1. Економічна статистика

Мета: формування теоретичних знань і практичних навичок статистичного оцінювання масових економічних явищ і процесів та тенденцій їх розвитку у взаємозв'язку та взаємообумовленості.

Завдання: засвоєння методологічних засад комплексного статистичного аналізу економічних явищ і процесів.

Предмет: кількісна характеристика масових економічних явищ і процесів на макрорівні.

Зміст дисципліни розкривається у темах:

1. Теоретико-методологічні основи економічної статистики.
2. Класифікація економічної статистики.
3. Система національних рахунків (СНР) як інструмент оцінювання та аналізу економічних явищ і процесів.
4. Методи розрахунку ВВП і ВНП у СНР.
5. Статистика національного багатства.
6. Статистика зайнятості населення.
7. Статистика цін і тарифів.
8. Статистика доходів і витрат суб'єктів економічної діяльності.
9. Статистика науково-технічної та інноваційної діяльності.

10. Статистика зовнішньоекономічної діяльності.
11. Статистика фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання.
12. Статистика ефективності суспільного виробництва.

3.3.2. Статистика ринку товарів і послуг

Мета: формування теоретичних знань і практичних навичок статистичного дослідження ринків, їх сегментації, класифікації та поведінки споживачів.

Завдання: вивчення теоретико-методологічних засад статистики ринку та ринкових важелів регулювання ринків, їх динамічного розвитку.

Предмет: розміри і кількісні співвідношення масових суспільних явищ у системі ринкових відносин.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет, методи і завдання статистики ринку товарів і послуг.
2. Структура і сегментація ринку.
3. Статистика кон'юнктури ринку.
4. Статистика товарообороту.
5. Статистика товарних запасів.
6. Статистика цін.
7. Статистика витрат обігу.
8. Статистика ринкової інфраструктури.
9. Статистика зовнішньої торгівлі.
10. Статистика ринку послуг.
11. Статистичний моніторинг ділової активності підприємств.
12. Оцінювання конкурентоспроможності країни.

3.3.3. Статистика підприємств

Мета: формування знань про організацію і методологію статистики підприємств.

Завдання: вивчення методів і набуття навичок збирання, опрацювання, узагальнення та аналізу статистичної інформації про діяльність підприємств.

Предмет: масові явища і процеси на підприємствах.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет, методи та завдання статистики підприємств.
2. Організація статистики підприємств в Україні.
3. Класифікація статистики підприємств.
4. Статистика персоналу.

5. Статистика оплати праці.
6. Статистика основного капіталу.
7. Статистика оборотних активів.
8. Статистика виробництва продукції.
9. Статистика витрат виробництва.
10. Статистика результатів фінансово-господарської діяльності підприємств.
11. Статистика науково-технічної та інноваційної діяльності підприємств.
12. Статистика зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

3.3.4. Статистика сільського господарства

Мета: надання знань з прикладного застосування статистичних методів для аналізу сільськогосподарського виробництва з метою виявлення факторів та резервів збільшення виробництва продукції сільського господарства, підвищення ефективності галузі.

Завдання: вивчення та освоєння методики обчислення різних статистичних показників, виявлення закономірностей їх розвитку та проведення аналізу даних сільськогосподарського виробництва.

Предмет: кількісна характеристика масових явищ та процесів у сільському господарстві на різних рівнях їх агрегування.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет, метод і показники статистики сільського господарства.
2. Статистика землекористування і земельного фонду.
3. Статистика землеробства.
4. Статистика посівних площ.
5. Статистика багаторічних насаджень.
6. Статистика агротехніки.
7. Статистика урожаю та урожайності.
8. Статистика тваринництва.
9. Статистика чисельності і складу сільськогосподарських тварин.
10. Статистика відтворення стада.
11. Статистика продукції тваринництва і продуктивності сільськогосподарських тварин.
12. Статистика кормової бази.
13. Статистика продукції сільського господарства.

3.3.5. Інформаційні системи і технології в статистиці

Мета: надання знань про принципи побудови і функціонування інформаційних систем і технологій, які використовуються для розв'язання статистичних задач.

Завдання: вивчення методів організації та застосування комп'ютерних технологій для оброблення статистичної інформації.

Предмет: статистична інформація суб'єктів господарювання.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Інформаційні системи і технології, їх роль в управлінні економікою.
2. Економічна інформація і засоби її формалізованого опису.
3. Організація позамашинної інформаційної бази.
4. Організація машинної інформаційної бази.
5. Створення комп'ютерних технологій.
6. Режим роботи ЕОМ.
7. Створення і функціонування інформаційних систем.
8. Засоби формалізованого представлення статистичних даних.
9. Інформаційні технології оброблення статистичної інформації.
10. Технічне забезпечення інформаційної системи статистики.
11. Проектування автоматизованого банку даних.
12. Програмне забезпечення розв'язання статистичних задач.
13. Автоматизоване робоче місце статистика.

3.3.6. Фінансовий облік

(Див. підрозд. 3.2.2)

3.3.7. Соціальна і демографічна статистика

Мета: формування теоретичних знань і навичок для дослідження населення та процесів, які відбуваються в соціальній сфері, та оцінювання їхнього впливу на соціальні явища в суспільстві.

Завдання: оволодіння методикою статистичного аналізу стану соціального життя в різних соціальних групах і прошарках населення у цілому, на регіональному та національному рівнях.

Предмет: кількісна характеристика структури суспільства, чисельності і складу населення на певний момент часу.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет, завдання, інформаційна база соціальної та демографічної статистики.
2. Статистика освіти і культури.
3. Статистика послуг системи охорони здоров'я населення.

4. Статистика соціального захисту населення.
5. Статистика житлових умов і житлово-комунального обслуговування.
6. Статистичне вивчення рівня життя населення.
7. Кримінально-правова статистика.
8. Статистичне вивчення чисельності та складу населення.
9. Статистичне вивчення природного руху населення.
10. Статистичне вивчення міграції населення.

3.3.8. Статистика ринку праці

Мета: вивчення теоретичних знань і набуття практичних навичок застосування статистичної методології та методики досліджень кількісної сторони масових процесів та явищ, які відбуваються на ринку праці.

Завдання: вивчення економічної активності населення України та регіонів; дослідження зареєстрованого ринку праці, трудової міграції, пропозиції робочих місць і вакансій.

Предмет: кількісна сторона масових явищ і процесів, які відбуваються на ринку праці.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Ринок праці як об'єкт статистичного спостереження.
2. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення ринку праці.
3. Методи аналізу ринку праці.
4. Статистика трудових ресурсів.
5. Статистика економічної активності населення.
6. Статистичні показники зареєстрованого ринку праці.
7. Статистичні показники трудової міграції.
8. Статистичне вивчення робочих місць і вакансій.
9. Статистичне вивчення безробіття.

3.3.9. Фінансова і банківська статистика

Мета: формування теоретичних знань і практичних навичок кількісної оцінки економічних процесів у сфері фінансів та банківської справи.

Завдання: вивчення теоретичних засад порівняльного аналізу економічних явищ у галузі фінансів та банківської справи; набуття вмій і навичок системного аналізу взаємозв'язків економічних явищ та процесів, аналізу тенденцій розвитку фінансів та банківської справи.

Предмет: кількісна характеристика масових явищ і процесів у сфері фінансів і банківської діяльності.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет, метод і завдання статистичного дослідження фінансової та банківської справи.
2. Статистика державного бюджету.
3. Фінансові результати суб'єктів підприємницької діяльності.
4. Фінансові ресурси населення.
5. Статистичні методи оцінювання цінних паперів.
6. Аналіз ефективності інвестицій.
7. Статистика страхування.
8. Статистика грошового обігу.
9. Статистика кредиту.
10. Статистика ощадної справи.

3.3.10. Охорона праці

(Див. підрозд. 3.1.10)

3.4. ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

5.03050701 — МАРКЕТИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

3.4.1. Маркетинг

Мета: формування знань щодо базових категорій маркетингу, методологічних аспектів організації маркетингової діяльності та її пріоритетів у сучасних умовах.

Завдання: вивчення теоретичних понять категорій маркетингу і сучасних тенденцій у цій галузі знань; опанування методологічним апаратом організації маркетингової діяльності на підприємствах; набуття здатностей до творчого пошуку напрямів удосконалення маркетингової діяльності.

Предмет: процеси і методи вивчення та задоволення потреб споживачів.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутність маркетингу та його сучасна концепція.
2. Класифікація маркетингу.
3. Основні категорії маркетингу.
4. Комплекс маркетингу.
5. Характеристики маркетингу.
6. Маркетингові дослідження.
7. Види маркетингових досліджень, їх структура та методи проведення.

8. Маркетингова товарна політика.
9. Продуктові інновації.
10. Маркетингова цінова політика.
11. Методи ціноутворення та їх класифікація.
12. Маркетингова політика розподілу.
13. Управління розподілом і збутом підприємства.
14. Маркетингова політика просування.
15. Маркетингові комунікації.
16. План маркетингу підприємства.
17. Організація маркетингу.
18. Контроль маркетингу.

3.4.2. Розроблення товару

Мета: формування знань щодо процесу розроблення товару.

Завдання: опанування методологічного апарату організації розроблення товару.

Предмет: методи та етапи розроблення товару.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Ринок товарів і послуг.
2. Товар і послуги в маркетинговій діяльності.
3. Ціна у системі ринкових характеристик товару.
4. Товарна політика і управління асортиментом.
5. Якість продукції та методи її оцінювання.
6. Конкурентоспроможність та її показники.
7. Передумови створення й освоєння нових товарів.
8. Планування й розроблення нового товару.
9. Дизайн нового товару.
10. Цільовий ринок товару і методика його вибору.
11. Призначення і види ідентифікування продукції.
12. Товарні марки та упаковка.

3.4.3. Логістика

Мета: формування знань про головні завдання, напрями та функції логістики в ринкових умовах.

Завдання: вивчення форм логістичних утворень, методів управління матеріальними потоками.

Предмет: методи і процеси управління матеріальними потоками.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Логістика в ринковій економіці.
2. Класифікація форм логістичних утворень.

3. Характеристика основних елементів логістики.
4. Технологічні процеси та управління матеріальними потоками.
5. Сутність розподільчої логістики.
6. Внутрішньовиробнича логістика.
7. Логістика посередництва.
8. Логістика скасування.
9. Транспортна логістика.
10. Транспортно-експедиційні логістичні послуги.

3.4.4. Організація закупівлі та продажу

Мета: оволодіння знаннями з управління закупівлею та продажем з метою ухвалення ефективних управлінських рішень щодо формування виробничих ресурсів та збуту продукції.

Завдання: вивчення основних методів матеріально-технічного забезпечення підприємства та збуту готової продукції.

Предмет: виробничі запаси, канали розподілу і товарний рух.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Закупівля в системі маркетингу підприємства.
2. Програма закупівлі матеріально-технічних ресурсів.
3. Доставка та зберігання технічних ресурсів.
4. Закупівля продукції для державних потреб.
5. Планування продажу на підприємстві.
6. Канали розподілу та організація продажу на підприємстві.
7. Стимулювання продажу.
8. Управління продажем у сфері послуг.
9. Управління запасами товарно-матеріальних ресурсів.
10. Оцінювання ефективності закупівлі та продажу.

3.4.5. Ринкові дослідження

Мета: надання знань методів та алгоритмів аналізу внутрішнього і зовнішнього бізнес-середовища підприємств.

Завдання: вивчення категорій, методик та алгоритмів ринкових досліджень; набуття навичок творчого пошуку резервів удосконалення маркетингової діяльності підприємств за результатами проведених досліджень.

Предмет: методи і процеси дослідження зовнішнього бізнес-середовища.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутність, види і призначення ринкових досліджень.
2. Ринкова інформація та її різновиди.
3. Структура і процес досліджень ринку.

4. Методи збирання первинної інформації.
5. Джерела вторинної інформації.
6. Визначення місткості ринку та його сегментів.
7. Дослідження кон'юнктури ринку.
8. Прогнозовані дослідження збуту.
9. Дослідження конкретного середовища і конкурентів.
10. Дослідження поведінки споживачів.
11. Дослідження торгових марок.
12. Дослідження у сфері послуг.

3.4.6. Комунікаційна діяльність

Мета: оволодіння знаннями ефективного просування продукції та послуг з метою ухвалення ефективних виробничих та організаційних рішень на рівні сучасних вимог.

Завдання: вивчення основних категорій маркетингових комунікацій; ознайомлення з методиками розроблення бюджету рекламних кампаній, алгоритмами розрахунків ефективності рекламного звернення до цільової аудиторії та набуття практичних навичок їх використання в процесі просування товарів, пошуку резервів удосконалення системи товаропросування.

Предмет: організація просування товару.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Комунікації в системі маркетингу.
2. Стратегії та планування маркетингових комунікацій.
3. Організація маркетингових комунікацій.
4. Рекламування товару.
5. Стимулювання продажу товарів.
6. Організація роботи з громадськістю.
7. Реклама на місці продажу.
8. Прямий маркетинг.
9. Організація виставок і ярмарків.
10. Персональний продаж товарів.
11. Упаковка як засіб комунікацій.
12. Оцінювання ефективності маркетингових комунікацій.

3.4.7. Ціноутворення

Мета: вивчення комплексу економічних, політичних, соціальних і психологічних факторів, економічного потенціалу підприємства з метою здійснення ефективної цінової політики.

Завдання: вивчити механізм формування цін в умовах ринкової економіки, державне регулювання цін, методологічні питання

формування цінової політики підприємства, сучасні методи ціноутворення.

Предмет: порядок формування ціни на товари та послуги.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутність, види і функції цін у ринковій економіці.
2. Цінова політика держави.
3. Державне регулювання процесів ціноутворення в Україні.
4. Цінова політика підприємства.
5. Основні ціноутворюючі чинники.
6. Структура ціни і формування її складових.
7. Методи ринкового ціноутворення.
8. Ціни біржової торгівлі.
9. Ціни зовнішнього ринку.
10. Особливості дослідження ринкової кон'юнктури у ціноутворенні.

3.4.8. Електронна комерція

(Див. підрозд. 3.1.9)

3.4.9. Інформаційні системи і технології в маркетинговій діяльності

Мета: формування теоретичних знань і вмінь щодо створення та функціонування інформаційних систем і технологій у сфері маркетингової діяльності.

Завдання: набуття вмінь ефективного використання інформаційних систем і технологій у маркетинговій діяльності.

Предмет: маркетингова інформація та методи її оброблення.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Інформаційні системи і технології, їх роль у управлінні економікою.
2. Економічна інформація і засоби її формалізованого опису.
3. Організація позамашиної інформаційної бази.
4. Організація машинної інформаційної бази.
5. Створення комп'ютерних технологій.
6. Режим роботи ЕОМ.
7. Створення і функціонування інформаційних систем.
8. Технологічні засоби пошуку, збирання і нагромадження маркетингової інформації.
9. Технологічні засоби підтримки прийняття маркетингових рішень.

10. Інформаційно-аналітичні методи і моделі підтримки прийняття маркетингових рішень.

11. Організація маркетингових досліджень із використанням комп'ютерних технологій.

12. Інформаційні технології розв'язання задач маркетингу.

3.4.10. Охорона праці

(Див. підрозд. 3.1.10)

3.5. ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 5.03050702 — КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

3.5.1. Комерційна діяльність

Мета: формування знань про сутність завдання та управління комерційною діяльністю підприємств, методи і засоби підвищення їх ефективності.

Завдання: вивчення основ організації, планування та управління комерційною діяльністю підприємств.

Предмет: процеси комерційної діяльності.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Поняття, суть і завдання комерційної діяльності підприємств.
2. Функції комерційних служб підприємств.
3. Суб'єкти комерційної діяльності.
4. Об'єкти комерційної діяльності.
5. Дослідження ринку товарів і послуг.
6. Експортно-імпортні операції.
7. Організація і планування закупівельної діяльності підприємств.
8. Організація і планування збутової діяльності підприємств.
9. Організація комерційних зв'язків з постачання і збуту.
10. Формування асортименту товарів промислових підприємств.
11. Організація складського господарства і технологія складських операцій.
12. Організація і технологія продажу товарів.
13. Комерційна діяльність на оптовому ринку.
14. Формування товарного асортименту товарів підприємств оптової торгівлі.
15. Організація оптового продажу товарів.
16. Комерційна діяльність у роздрібній торгівлі.
17. Ризики та ефективність комерційної діяльності.
18. Аналіз комерційної діяльності на підприємствах.

3.5.2. Комерційне товарознавство

Мета: формування знань з комерційного товарознавства та споживчих властивостей товарів, що зумовлюють їх споживну вартість (цінність) і здатність задовольняти потреби споживачів.

Завдання: визначення основних властивостей, які становлять споживну вартість (цінність) товарів; вивчення асортименту і властивостей товарів, класифікації та кодування товарів, умов і правил упаковки, маркірування, транспортування і пакування продукції.

Предмет: споживна вартість (цінність) товарів, законмірності її вияву і збереження.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Якість товарів і методи їх оцінювання.
2. Стандартизація та сертифікація товарів.
3. Класифікація і кодування товарів.
4. Номенклатура та асортимент товарів.
5. Зерно-борошняні та плодоовочеві товари.
6. Кондитерські та смакові товари.
7. М'ясо, риба та продукти їх перероблення.
8. Молоко і молочні товари.
9. Нафтопродукти і мастильні матеріали.
10. Лакофарбові матеріали і покриття.
11. Матеріали для виготовлення одягу, готовий одяг і взуття.
12. Культурно-побутові товари.
13. Вироби з чорних і кольорових металів.
14. Будівельні матеріали і вироби.
15. Меблеві товари.
16. Побутові електричні товари.

3.5.3. Фінансовий облік

(Див. підрозд. 3.2.2)

3.5.4. Комунікаційна діяльність

(Див. підрозд. 3.4.6)

3.5.5. Інфраструктура товарного ринку

Мета: формування знань щодо функціонування та розвитку інфраструктури товарного ринку.

Завдання: вивчення складу інфраструктури товарного ринку, ролі та функції її основних елементів, організації і напрямів діяль-

ності торгово-посередницьких підприємств, специфічних особливостей роботи оптових посередників.

Предмет: економічна діяльність суб'єктів товарного ринку.

Зміст дисципліни розкривається у темах:

1. Інфраструктура товарного ринку і проблеми її розвитку.
2. Принципи та особливості діяльності посередників на товарному ринку.
3. Підприємства оптової торгівлі.
4. Послуги підприємств оптової торгівлі.
5. Підприємства роздрібної торгівлі.
6. Товарні біржі.
7. Брокерська діяльність на товарних біржах.
8. Лізинг.
9. Персональний продаж.

3.5.6. Ринкові дослідження

(Див. підрозд. 3.4.5)

3.5.7. Підприємницька діяльність

Мета: формування комплексу професійних знань із підприємництва, його стратегії, організації функціонування.

Завдання: розкрити сутність підприємництва як форми господарювання; охарактеризувати стратегічний розвиток і формування інвестиційних ресурсів фірми; вивчити методику організації і регулювання підприємницької діяльності; пояснити проблеми підприємницького успіху і культури бізнесу.

Предмет: організаційно-економічні основи підприємницької діяльності в Україні.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Загальна характеристика підприємницької діяльності.
2. Типологія підприємництва.
3. Мале підприємництво.
4. Технологія заснування власної справи.
5. Стратегія підприємництва.
6. Формування підприємницького капіталу.
7. Інвестиційна політика підприємства.
8. Планування підприємницької діяльності.
9. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки у підприємстві.
10. Підприємницький успіх і культура бізнесу.

3.5.8. Ціноутворення

(Див. підрозд. 3.4.7)

3.5.9. Інформаційні системи і технології в комерційній діяльності

Мета: вивчення теоретичних положень щодо створення і функціонування інформаційних систем і комп'ютерних технологій, змісту їх компонентів і особливостей використання.

Завдання: набуття вмінь застосовування сучасних технологічних засобів для створення інформаційної бази та розв'язування задач у сфері комерційної діяльності.

Предмет: інформація з управління комерційною діяльністю.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Інформаційні системи і технології, їх роль в управлінні економікою.
2. Економічна інформація і засоби її формалізованого опису.
3. Організація позамашинної інформаційної бази.
4. Організація машинної інформаційної бази.
5. Створення комп'ютерних технологій.
6. Режим роботи ЕОМ.
7. Створення і функціонування інформаційних систем.
8. Автоматизація розрахунків з дослідження ринку та попиту на товари.
9. Автоматизація розрахунків із закупівлі та продажу товарів.
10. Автоматизація розрахунків із руху товарів.
11. Автоматизація розрахунків із бізнес-планування.
12. Організація електронної комерції.
13. Автоматизоване робоче місце фахівця з комерційної діяльності.

3.5.10. Охорона праці

(Див. підрозд. 3.1.10)

3.6. ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

5.03050801 — ФІНАНСИ І КРЕДИТ

3.6.1. Банківські операції

Мета: формування теоретичних і прикладних знань про функціонування комерційних банків, здійснювані ними операції та послуги.

Завдання: засвоєння теоретичних засад і методології проведення банківських операцій; набуття вмінь оперувати нормативно-

правовими документами НБУ, аналізувати стан банківських операцій, розв'язувати питання взаємовідносин між клієнтами і комерційними банками та між НБУ і комерційними банками.

Предмет: операції комерційних банків.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Види банків і порядок їх створення в Україні.
2. Організація діяльності комерційного банку.
3. Операції з формування ресурсів комерційного банку.
4. Операції з обслуговування платіжного обороту.
5. Операції з готівкою.
6. Операції з пластиковими картками.
7. Кредитні операції.
8. Операції з надання і погашення кредитів.
9. Операції з векселями.
10. Операції з цінними паперами.
11. Інвестиційні операції.
12. Операції банків з іноземною валютою
13. Операції з надання банківських послуг.
14. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку.

3.6.2. Податкова система

(Див. підрозд. 3.2.6)

3.6.3. Фінанси

Мета: формування базових знань з теорії фінансів, засвоєння закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях.

Завдання: вивчення суті і характерних ознак фінансів, їх роль і місце в економічній системі, основ фінансової політики держави і механізму реалізації, сфер і ланок фінансової системи та їх взаємодії.

Предмет: фінансові відносини, що виникають між державою, юридичними та фізичними особами.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет фінансової науки. Суть і функції фінансів.
2. Фінансова політика держави.
3. Фінансова система.
4. Фінанси суб'єктів господарювання.
5. Податки.
6. Бюджет.
7. Державний кредит і державний борг.
8. Місцеві фінанси.
9. Спеціальні цільові фонди держави.

10. Страховий ринок.
11. Фінансовий ринок.
12. Міжнародні фінанси.

3.6.4. Гроші та кредит

Мета: формування системи базових знань з теорії грошей і кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового ринку як теоретичної основи державної монетарної політики і розвитку банківської справи.

Завдання: вивчення сутності, функцій, концепції та ролі грошей і кредиту в ринковій економіці, закономірностей функціонування грошового ринку і грошової системи, основ побудови банківської системи та операцій банків; закономірностей розвитку і функціонування валютного ринку.

Предмет: грошові та кредитні відносини у ринковій економіці.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутність і функції грошей.
2. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує.
3. Грошовий ринок.
4. Грошові системи.
5. Інфляція та грошові реформи.
6. Валютний ринок і валютні системи.
7. Кількісна теорія грошей.
8. Необхідність і сутність кредиту.
9. Види, функції та роль кредиту.
10. Фінансові посередники на грошовому ринку.
11. Центральні банки.
12. Комерційні банки.

3.6.5. Бюджетна система

Мета: вивчення сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство, основ бюджетного устрою, набуття базових навичок бюджетної роботи.

Завдання: засвоєння теоретичними знаннями з формування і використання бюджету держави, бюджетного устрою; набуття практичних навичок ведення бюджетної роботи з організації доходів, видатків, кредитування, фінансування і боргу.

Предмет: організація та функціонування бюджетної системи в Україні.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Засади бюджетного устрою.
2. Склад і структура бюджетної системи України.
3. Склад і структура доходів державного бюджету України.
4. Склад і структура видатків державного бюджету України.
5. Фінансування державного бюджету України.
6. Обслуговування боргових зобов'язань державного бюджету України.
7. Доход і видатки місцевих бюджетів України.
8. Бюджети місцевого самоврядування.
9. Міжбюджетні взаємовідносини.
10. Бюджетне планування і контроль.

3.6.6. Казначейська справа

Мета: формування знань теорії та практики роботи органів казначейства щодо касового виконання бюджету.

Завдання: вивчення завдань, функцій і структури Державного казначейства України, законодавчих і нормативних актів, що регулюють казначейську справу; набуття вмінь здійснення основних операцій з виконання державного бюджету.

Предмет: організація виконання державного бюджету України.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Нормативно-правове регулювання казначейської справи в Україні.
2. Становлення та розвиток казначейської справи в Україні.
3. Організаційна структура та бюджетні повноваження Державного казначейства України.
4. Платіжна система виконання бюджетів.
5. Казначейське обслуговування бюджетів за доходами.
6. Обслуговування бюджетів за видатками.
7. Обслуговування державних цільових фондів.
8. Бухгалтерський облік і звітність про виконання бюджетів.
9. Контроль у системі казначейства.

3.6.7. Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках

Мета: формування знань із бухгалтерського обліку та звітності в банках, набуття вмінь і навичок з підготовки та використання облікової інформації для аналітичної діяльності й обґрунтування управлінських рішень у банківській діяльності.

Завдання: вивчення методики бухгалтерського обліку в банку; відображення у звітності активів, зобов'язань, власного капіталу,

доходів і витрат банку; визначення впливу банківських операцій на зміни у фінансовому стані банку та результатах його фінансової діяльності, складання фінансової звітності банку.

Предмет: господарська діяльність комерційних банків.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Система бухгалтерського обліку та звітності у банках.
2. Облік власного капіталу.
3. Облік касових операцій.
4. Облік розрахункових операцій.
5. Облік депозитних операцій.
6. Облік кредитних операцій.
7. Облік операцій в іноземній валюті.
8. Облік операцій з цінними паперами.
9. Облік основних засобів і нематеріальних активів.
10. Облік внутрішньобанківських операцій.
11. Облік доходів, витрат і фінансового результату діяльності банку.
12. Складання фінансової звітності.

3.6.8. Страхові послуги

Мета дисципліни: вивчення теорії та практики страхування майнових інтересів юридичних і фізичних осіб; поглиблене вивчення механізму надання страхових послуг.

Завдання: вивчення сутності й ролі страхування, організації та розвитку страхового ринку, державного регулювання страхової діяльності; набуття вмінь аналізувати ринок страхових послуг.

Предмет: організація страхування майнових інтересів юридичних і фізичних осіб.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутність, принципи і класифікація страхування.
2. Державне регулювання страхової діяльності.
3. Страхові ризики та їх оцінювання.
4. Страховий ринок.
5. Страхові послуги та особливості їх реалізації.
6. Порядок укладання та ведення страхової угоди.
7. Страхування життя.
8. Медичне страхування та страхування від нещасних випадків.
9. Сільськогосподарське страхування.
10. Автотранспортне страхування.
11. Страхування майна і відповідальності громадян.
12. Фінансова діяльність страхової компанії.

3.6.9. інформаційні системи і технології у фінансово-кредитних установах

Мета: формування знань з організації та функціонування інформаційних систем і технологій у фінансових і банківських установах України.

Завдання: вивчення теорії та практики використання інформаційних технологій у фінансовій та банківській діяльності, систем оброблення фінансової інформації, організації та методології розв'язання відповідних комплексів задач; набуття вмінь використовувати базові програмні засоби та пакети прикладних програм.

Предмет: банківська та фінансова інформація.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Інформаційні системи і технології, їх роль у управлінні економікою.
2. Економічна інформація і засоби її формалізованого опису.
3. Організація позамашиної інформаційної бази.
4. Організація машинної інформаційної бази.
5. Створення комп'ютерних технологій.
6. Режим роботи ЕОМ.
7. Створення і функціонування інформаційних систем.
8. Автоматизація внутрішньобанківських розрахункових, кредитних і депозитних операцій.
9. Автоматизація оброблення інформації у податковій системі України.
10. Електронна пошта і система міжбанківських електронних платежів.
11. Міжнародна електронна мережа міжбанківських розрахунків.
12. Автоматизація масових платежів, електронні гроші.

3.6.10. Охорона праці

(Див. підрозд. 3.1.10)

3.7. ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 5.03050802 — ОЦІНОЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

3.7.1. Оціночна діяльність

Мета: формування системи теоретичних і практичних знань з основ експертного оцінювання майна, матеріальних активів, підприємств і бізнесу.

Завдання: вивчення принципів, методів і процедур визначення вартості майна, нематеріальних активів, підприємств і бізнесу.

Предмет: вартість об'єктів власності.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Сутність, завдання і напрями оціночної діяльності.
2. Регулювання оціночної діяльності.
3. Стандарти оціночної діяльності.
4. Права, обов'язки та відповідальність оцінювачів.
5. Підстави та цілі проведення незалежного оцінювання.
6. Види вартостей, що підлягають оцінюванню.
7. Загальні принципи оцінювання об'єктів власності.
8. Методичні підходи до оцінювання об'єктів власності.
9. Оцінювання нерухомості.
10. Оцінювання машин та обладнання.
11. Оцінювання транспортних засобів.
12. Оцінювання нематеріальних активів.
13. Оцінювання вартості підприємства.
14. Звіт про оцінювання об'єктів власності.

3.7.2. Методи і моделі оцінювання

Мета: надання знань з методології та інструментарію побудови економіко-математичних і статистичних моделей для практичного здійснення оціночної діяльності.

Завдання: вивчення теорії та набуття вмінь аналізу, моделювання і прогнозування розвитку об'єктів оцінювання на макро- та мікроекономічному рівнях.

Предмет: методологія економіко-математичного і статистичного моделювання та інструментарій аналізу процесів, які є складовими оціночної діяльності.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Порівняння як метод оцінювання.
2. Подібність об'єктів та порівняні дані.
3. Техніка коригувань.
4. Техніка прямої капіталізації.
5. Моделі залишкової капіталізації.
6. Витратний метод оцінювання майна.
7. Метод капіталізації доходу.
8. Імітаційні моделі.
9. Стратифікація, факторний і кластерний аналіз.
10. Математичні та статистичні методи оцінювання.
11. Оцінювання окремих видів активів.

12. Методи і моделі оцінювання нерухомого майна.
13. Оцінювання землі.
14. Методи і моделі оцінювання рухомого майна.
15. Методи і моделі оцінювання бізнесу та інтелектуальної власності.

3.7.3. Нормативно-правове регулювання оціночної діяльності

Мета: вивчення системи законодавчих і нормативних актів, які регулюють майнові права, оціночну діяльність в країні та процес визначення вартості майна.

Завдання: засвоєння сутності нормативно-правових документів, формування вмінь щодо застосування викладених у них норм і положень у практиці оціночної діяльності.

Предмет: нормативно-правова база, яка регламентує оціночну діяльність в Україні.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Законодавче регулювання права власності в Україні.
2. Законодавче регулювання приватизації державного майна.
3. Законодавче регулювання оцінювання майна в Україні.
4. Національні стандарти оцінювання майна.
5. Права, обов'язки та відповідальність суб'єктів оціночної діяльності.
6. Методичне регулювання оцінювання майна.
7. Підстави для оцінювання майна.
8. Етапи незалежного оцінювання майна.
9. Класифікація об'єктів оцінювання майна.
10. Оцінювання майна та майнових прав.
11. Звіт та акт про оцінювання майна.
12. Рецензування звітів про оцінювання майна.
13. Організаційні засади оцінювання державного майна.
14. Оцінювання державного та комунального майна для цілей укладання договору оренди.
15. Оцінювання майна для цілей фінансової звітності.
16. Правове регулювання оцінювання землі в Україні.

3.7.4. Податкова система

(Див. підрозд. 3.2.6)

3.7.5. Інфраструктура фінансового ринку

Мета: надання теоретичних і прикладних знань щодо інфраструктури фінансового ринку та ролі його структурних елементів у розвитку фінансової системи країни.

Завдання: формування у студентів знань з таких основних питань, як сутність і значення фінансового ринку, його основні елементи, інституціональне забезпечення функціонування фінансового ринку.

Предмет: закономірності функціонування складових інфраструктури фінансового ринку.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Поняття та складові інфраструктури фінансового ринку.
2. Депозитні фінансові інститути як суб'єкти інфраструктури ринку позичкових капіталів.
3. Контрактні фінансові інститути на фінансовому ринку.
4. Інвестиційні та інші фінансові посередники.
5. Організатори торгівлі фінансовими інструментами.
6. Розрахунково-клірингова діяльність на фінансовому ринку.
7. Регулятивна інфраструктура та саморегульовані організації фінансового ринку.
8. Інформаційна інфраструктура фінансового ринку.

3.7.6. Фінансовий облік

(Див. підрозд. 3.2.2)

3.7.7. Гроші та кредит

(Див. підрозд. 3.6.4)

3.7.8. Фінанси

(Див. підрозд. 3.6.3)

3.7.9. Інформаційні системи і технології в оціночній діяльності

Мета: формування теоретичних і прикладних знань щодо функціонування інформаційних систем і комп'ютерних технологій та можливостей їх використання в оціночній діяльності.

Завдання: засвоєння вмінь і навичок використовувати інформаційні технології, системи управління базами даних і пакети прикладних програм для розв'язання практичних задач з оцінювання об'єктів власності.

Предмет: методи застосування інформаційних технологій у процесі оцінювання об'єктів власності.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Інформаційні системи і технології, їх роль в управлінні економікою.
2. Економічна інформація і засоби її формалізованого опису.

3. Організація позамашиної інформаційної бази.
4. Організація машинної інформаційної бази.
5. Створення комп'ютерних технологій.
6. Режими роботи ЕОМ.
7. Створення і функціонування інформаційних систем.
8. Функціональна структура типової інформаційної системи для потреб оцінювання.
9. Пакети комп'ютерних програм, використовуваних в оціночній діяльності.
10. Організація оціночних досліджень із використанням інформаційних технологій.
11. Автоматизація процесів оцінювання нерухомості.
12. Автоматизація процесів оцінювання машин та обладнання.
13. Автоматизація процесів оцінювання транспортних засобів.
14. Автоматизація процесів оцінювання нематеріальних активів.
15. Автоматизація процесів оцінювання вартості підприємств.

3.7.10. Охорона праці

(Див. підрозд. 3.1.10)

3.8. ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 5.03050901 — БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

3.8.1. Фінансовий облік

Мета: формування знань з організації та методології ведення фінансового обліку в організаціях.

Завдання: вивчення раціональних методів фінансового обліку в ринкових умовах господарювання, правильного відображення господарських операцій на рахунках фінансового обліку, внесення записів до облікових реєстрів, формування навичок використання фінансової звітності для контролю та аналізу господарської діяльності.

Предмет: нормативна база і методика фінансового обліку господарських операцій.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Основи побудови фінансового обліку.
2. Облік грошових коштів.
3. Облік дебіторської заборгованості.
4. Облік основних коштів.
5. Облік нематеріальних активів.
6. Облік довгострокових фінансових інвестицій.
7. Облік виробничих запасів.

8. Облік витрат виробництва.
9. Облік готової продукції.
10. Облік поточних фінансових інвестицій.
11. Облік власного капіталу.
12. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.
13. Облік довгострокових зобов'язань.
14. Облік короткострокових зобов'язань.
15. Облік праці та її оплати.
16. Облік відрахувань на соціальне страхування.
17. Облік доходів і витрат діяльності підприємства.
18. Облік фінансових результатів діяльності підприємства.
19. Облік розрахунків з бюджетом.
20. Фінансова звітність підприємства.

3.8.2. Економічний аналіз

(Див. підрозд. 3.2.7)

3.8.3. Інформаційні системи і технології в обліку

Мета: формування системи теоретичних і практичних знань у галузі побудови і функціонування інформаційних систем і комп'ютерних технологій та можливостей їх використання в обліку.

Завдання: вивчення основ облікової інформатики, складу облікових задач, особливостей їх розв'язання в умовах використання різних інформаційних технологій; набуття вмінь використовувати системи управління базами даних і пакети прикладних програм.

Предмет: облікова інформація.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Інформаційні системи і технології, їх роль в управлінні економікою.
2. Економічна інформація і засоби її формалізованого опису.
3. Організація позамашиної інформаційної бази.
4. Організація машинної інформаційної бази.
5. Створення комп'ютерних технологій.
6. Режим роботи ЕОМ.
7. Створення і функціонування інформаційних систем.
8. Автоматизація обліку основних засобів.
9. Автоматизація обліку матеріальних цінностей.
10. Автоматизація обліку праці та заробітної плати.
11. Автоматизація обліку готової продукції та її реалізації.
12. Автоматизація обліку фінансово-розрахункових операцій.
13. Автоматизація обліку витрат на виробництво.
14. Автоматизація зведеного обліку і складання звітності.

3.8.4. Облік і звітність у бюджетних установах

Мета: засвоєння основ теорії, організації та методики бухгалтерського обліку в бюджетних установах.

Завдання: вивчення теоретичних та організаційних засад обліку в бюджетних установах; засвоєння методики реєстрації облікової інформації на різних стадіях та за різними напрямками обліку; відображення і узагальнення облікових даних у різних формах звітності.

Предмет: фінансово-господарська діяльність бюджетних установ.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Теоретичні основи бухгалтерського обліку в бюджетних установах.
2. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах.
3. Облік доходів.
4. Облік видатків.
5. Облік фінансово-розрахункових операцій.
6. Облік розрахунків із заробітної плати, страхування і стипендій.
7. Облік необоротних активів.
8. Облік запасів.
9. Облік виробничих витрат.
10. Облік власного капіталу.
11. Облік результатів виконання кошторису.
12. Звітність бюджетних установ.

3.8.5. Контроль і ревізія

Мета: формування знань і практичних навичок з контрольно-ревізійної роботи в галузі фінансово-господарської діяльності організації.

Завдання: вивчення теоретичних засад організації контролю та ревізії в Україні, методики і техніки контрольно-ревізійної роботи в організаціях різних форм власності.

Предмет: організація і методи контрольно-ревізійної роботи.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Господарський контроль в Україні: сутність, стан, перспективи.
2. Організація і планування контрольно-ревізійної роботи.
3. Контроль і ревізія грошових коштів та банківських операцій.
4. Контроль і ревізія розрахункових операцій.

5. Контроль і ревізія основних засобів та нематеріальних активів.
6. Контроль і ревізія матеріальних запасів.
7. Контроль і ревізія використання трудових ресурсів та фонду оплати праці.
8. Контроль і ревізія собівартості продукції та її реалізації.
9. Контроль і ревізія власного капіталу.
10. Контроль і ревізія зобов'язань.

3.8.6. Податкова система

(Див. підрозд. 3.2.6)

3.8.7. Казначейська справа

(Див. підрозд. 3.6.6)

3.8.8. Фінанси

(Див. підрозд. 3.2.3)

3.8.9. Гроші та кредит

(Див. підрозд. 3.2.4)

3.8.10. Охорона праці

(Див. підрозд. 3.1.10)

Офіційне видання

**ТИМЧАСОВА
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДГОТОВКИ МОЛОДШОГО СПЕЦІАЛІСТА
ЗА ГАЛУЗЗЮ ЗНАТЬ
0305 — ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО**

*Колектив авторів під загальним керівництвом
А. Ф. Павленка*

Редактор *В. Македон*
Художник обкладинки *Т. Зябліцева*
Верстка *С. Лозова*

Підп. до друку 23.09.09. Формат 60×84/16. Папір офсет. № 1.
Гарнітура Тип Таймс. Друк офсет. Ум. друк. арк. 4,65.
Обл.-вид. арк. 5,29. Наклад 500 пр. Зам. № 09-3776

Державний вищий навчальний заклад
«Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
03680, м. Київ, проспект Перемоги, 54/1
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи (серія ДК, № 235 від 07.11.2000)
Тел./факс (044) 537-61-41; тел. (044) 537-61-44
E-mail: publish@kneu.kiev.ua

Для заметок

Для заметок

Для заметок